...Шэнэ табан жэлэй түрүүшын ...л дүүрэжэ байна. Абаһан социа... уялгануудаа саг болзор соонь ...рэгхэ гээшэ Буряад ороной кол...зуд болон совхозуудай, промыш...на предприятинуудай коллекти...дэй нангин уялга мүн. Иигэжэ ...дабал, шэнэ табан жэлэй хоёр...хи жэлые амжалтатайгаар ...лхэ байнабди.

БУРЯАД ҮНЭН

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 301 (13617) | 1971 оной декабриин 22, среда | Сэн 2 мүнгэн

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

...АЛШАД, МЕХАНИЗАТОРНУУД, ...Р ҺУРАНАТ?

Хүдөө ажахыда хүсэ ехэтэй, орёо нарин оньһон техникын олон ...нохо бүри тэдэниие һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ мэр...жэл шадабаритай хүнүүд улам олон хэрэгтэй болоно байна. Тии...эһээ хүдөө ажахыда хүдэлхэ кадрнуудые олоор һургаха, тэдэнэй ...шадабари мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлжэ байха гэжэ КПСС-...й XXIV съездын шиидхэбэри соо заагдана.

Тараан болон мал ажалда хүдэлхэ мэргэжэлтэй хүнүүдые ...оор бэлдэхэ тухай Сэлэнгын аймагай колхоз, совхозуудай хү...тэлбэрилэгшэд һайшаалтай үүсхэл гаргаа.

Энэ талаар ямар худэлмэри хэгдэжэ байнаб гэһэн асуудалтай...р манай корреспондент хэдэн аймагуудай хүдөө ажахын управ...лениинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаһан байна.

Тэдэнэй харюу доро толилогдобо.

...рэй аймгүйсэдкомой хүдөө ... управлениин начальник ...ЮЛИН:

...онхи ажахынуудтамнай ха...үдэлмэриин хаһада трактор, ...жолоодохо һайн шадабари...үүдэй үшөөл үсөөдэдэг бай...хараадаа абажа, энэ асууда...мгүйсэдком тусхай тогтоол ...рэнэй ёһоор энэ жэлдэ ажа...ндэ тусхай курсануудые ...э, тэндэ 70 механизатор...шэнээр һургажа гаргаха зо...ёилгдаа.

...ээ гадна, Бага-Куналейн ...мүнөө ажахыһаамнай 108 ...торист, комбайнерай мэргэ...ража байнхай.

..., һаалишадай мэргэжэл ...ние дээшэлүүлхэ, түрүү дүй ...дэлгэрүүлхын тула үбэлдөө ...совхоз бүхэндэ зооветкружо...эмхидхэжэ, 180 хүниие һур...эб табинхайбди. Үнеэдые ...машинаар һааха дүй дүршэл...шадые һургаха, мүн хони...инаар түргэнөөр хайшалха ...дэ хүнүүдые һургаха хэдэн ...хүдэлжэ эхилээ.

...үдэрнүүдтэ курса, кружо...һуралсаха хүнүүд хуу то...лдоод, гэр байрань түхеэ... харуулан ойлгуулха хэрэг..., плакат гэхэ мэтэ бэлдэг...ина. Илангаяа «Победа» кол...Дзержинскийн нэрэмжэтэ сов...һуралсал һайн бэлэдхэлтэй...бэ.

...аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин кадрнуудай таһагай начальник Т. А. ЛАБЫГИНА:

— Хүдөө ажахын мэргэжэл шудалха олониитын һуралсал аймаг доторнай түлэг эхилээд байна.

Илангаяа «Октябрьский» совхоздо механизаторнуудые бэлдэхэ һургуули эмхитэйгээр эхилээд, мүнөө эндэ долоон хэшээл үнгэргэгдөө. Ажахын главна инженер К. И. Корытов, МТМ-е даагша В. Я. Гаськов гэгшэдэй хүтэлбэридэг энэ һургуулида 20 гаран залуушуул һуралсажа, трактористын мэргэжэл шудална. Һуралсалда хэрэгтэй харуулан ойлгуулха зүйл, ном һудар гэхэ мэтэ хуу жэншэдгүй бэлдэгдэнхэй.

Тарашэлэн Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо главна инженер Г. Н. Дамбуевай хүтэлбэри доро 15 хүн гол ажалһаа һамшангүй механизаторай мэргэжэлдэ һурана. Хэшээлынь неделидээ хоёр дахин үнгэргэгдэдэг юм. Мүн энэ колхоздо һаалиин гурбан фермэдэ хамта 30 һаалишад, малшад үдэшэниинь хүдэлмэриингөө һүүлдэ сугларжа, тусхай кружогуудта һуралсана. Тэдэнэр үхэр мал харууһалха, эдеэлүүлхэ, түрүүлхэ, һааха зоотехнигэй заабари шудалдаг, малай элдэб үбшэниие таниха, эмшэлхэ онол аргануудта һургадаг. Хэшээлыень колхозой зооветмэргэжэлтэд, бригадирнар, фермые даагшад хүтэлбэрилдэг юм.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо, Борьёогой совхоздо малшад, механизаторнуудай һуралсал баһал муу бэшээр эхилэнхэй...

Энээнһээ гадна, «Заречный» совхозой түб тосхондо эмхидхэгдэһэн СПТУ-гай филиалда хамта 34 хүн, тэдэнэй 12-инь басагад, залуу эхэнэрнүүд өөһэдынгөө һайн дураар һуралсажа, механизаторай мэргэжэл шудална. Тэдэнэр ерэхэ жэлэй январь соо курсаяа дүүргээд, ямаршье түхэлэй тракторта хүдэлхэ мэргэжэлтэй болохо юм.

Ойрын үдэрнүүдтэ колхоз, совхозуудай эхэ хонидой отарануудһаа 30 гаран ахалагша хонишод ерэжэ, аймагай түб Петропавловка тосхондо 20 хоног соо һуралсаха, мэргэжэлтэдэй лекци шагнаха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлтэй танилсаха, амарха байна. Хонидой олоор хурьгалжа эхилтэр хонишодые иигэжэ үшөө хоёр удаа суглуулжа һургахабди.

Хяагтын аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин кадрнуудай талаар инспектор Н. Д. ХУТАКОВ:

— Хүдэлжэ байһан хүнүүдэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ тухай Сэлэнгын аймагайхидай үүсхэл уряа аймаг дотор эгээн түрүүлэн «Дружба» колхоздо зүбшэн хэлсэгдэжэ, бүхы талаһаа һайшаагдаа.

Тус колхоздо механизатор, малшадай һуралсал урда жэлнүүдтэшье муу бэшээр эмхидхэгдээд байгаа. Байгша ондо бүри ноябрь һараһаа эхилжэ эндэ главна инженер Г. М. Мансуровскиин хүтэлбэрилгэ доро арба гаран залуу хүбүүд трактористын мэргэжэл шудалжа захалаа һэн. Эндэ һайнаар түхеэрэгдэһэн класс бии, харуулан ойлгуулха бүхы хэрэгсэл бэлдэгдэнхэй. Хэшээлынь неделидээ нэгэ дахин, пятницада бүхэли үдэр соо болодог юм.

Мүн энэ колхоздо һаалишад, малшадайшье һуралсал яһала эмхитэйгээр эхилэнхэй. Энхэ-Талын, Ехэ-Худэриин һаалиин комсомол-залуушуулай фермэнүүдтэ 25—25 хүнһөө бүридэһэн кружогууд эмхидхэгдээд, хэдэн хэшээл үнгэргэгдөөд байна. Малшад, һаалишад эдэ кружогуудта май һара болотор һуралсаад, һүүлдэнь шалгалта бариха, шадабари, абаһан сэгнэлтынь зэргээр тэдэнэртэ нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбадахи классай малшан гэһэн нэрэ зэргэ олгогдохо.

Гэхэтэй хамта, «Заря» колхоз (главна инженер Ю. Г. Бажепов) жэлһээ жэлдэ тракторист, комбайнернуудаар ходо дуталдажа, бэрхэтэй байдалда ородогшье һаа, тэдэниие һургаха, бэлдэхэ хэрэгтэ хайхарамжагүйгөөр хандана. Мүнөө эндэхид механизаторнуудые һургаха тухай бодомжолоошьегүй байһаар.

Худэриин, Погранична, Ехэ-Нугын совхозуудта бүгэдэ ниитын һуралсал үшөө эхилээдүй, бэлэдхэлэй хүдэлмэри һаял хэгдэжэ байнхай.

...ФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...БУРЯАД ҮНЭН» («БУРЯТСКАЯ ПРАВДА») ГЭЖЭ ...СПУБЛИКАНСКА ГАЗЕТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГ...ШЭДТЭ «РСФСР-эй КУЛЬТУРЫН ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Совет хэблэлэй талаар габьяануудтай байһанайнь ...өө иимэ хүнүүдтэ «РСФСР-эй КУЛЬТУРЫН ...БЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ» гэһэн хүндэтэ нэрэ ...гэ олгохо:

1. **Ванчикова** Ханда Ванчиковнада — корректор.
2. **Гылыков** Бато Аюшеевичтэ — таһагые даагша.
3. **Дашиев** Бато Будаевичта—харюусалгата секретарь.
4. **Нимаев** Мунко Нимаевичта—редакторай орлогшо.
5. **Цыреторов** Галсан Ямпиловичта—таһагые даагша.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ЯСНОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1971 оной декабриин 20.

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР М. М. МОГНОНОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ...ЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...Үни удаан саг соо республикын партийна, профсоюзна бо...сүүдэй органуудта аша туһа ехэтэйгээр хүдэлһэнэйнь ту..., түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Буряа...АССР-эй Верховно сүүдэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Могнонов** ...рк Могзоевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Пре...умэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1971 оной декабриин 21.

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР В. А. ВОЛКОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ...МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ДЭРГЭДЭХИ ГҮРЭНЭЙ ...ЮУЛГҮЙЕ ХАМГААЛХА КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ТОМИЛХО ТУХАЙ

...Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ ...ообо:

...Нүхэр **Волков** Вениамин Арсеньевичые Буряадай АССР-эй ...нистрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи гүрэнэй аюулгүйе хамгаалха ...тедэй Түрүүлэгшээр томилхо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1971 оной декабриин 21.

Юлия Семеновна Матошкина Улаан-Үдын аймагай Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын һүнэй фермэдэ һаалишанаар хүдэлжэ эхилһээр яһала үнихэнэй. Мүнөө тэрэ суг хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда оролдосотой бэрхэ, дүршэл ехэтэй һаалишан гэжэ суурханхай юм. Тэрэнэй харуулжа байһан үнеэд һү үгэсэтэй, тэнжээжэ тушааһан тугал бүхэниинь хододоо тобир тарганууд байдаг. Байгша оной арба нэгэ һарын туршада һаалишан Матошкина үнеэн бүриһөө 3202 килограмм һү һаагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Юлия Семеновна Матошкина.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

БУРЯАД ХЭБЛЭЛЭЙ ВЫСТАВКЭ

Үсэгэлдэр, декабриин 21-дэ, буряад хэблэлэй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан выставкэ Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо нээгдэбэ.

Выставкэ нээлгын ёһолол эндэ болоо. Партиин обкомой секретарь нүхэр **А. А. Бадиев** эндэ сугларһан журналистнуудта, номой хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ, полиграфистнуудта, ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэнэртэ хандажа амаршалгын үгэ хэлээ.

Выставкэ дээрэ «Буряад үнэн», «Правда Бурятии», мүн аймагуудай газетэнүүдэй түүхые, республикын номой хэблэлэй, полиграфическа техникын хүгжэлтые харуулһан стенднүүд олон.

Выставкэ харахыень манай уншагша бүхэн уригдана.

1972 ОНОЙ ТҮСЭБӨӨР

Наушкиин мяханай комбинадай хүдэлмэришэд юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые ажалай амжалтаар түгэсхэбэ. Тус предприятиин коллектив жэлэйнгээ түсэб декабриин 4-дэ дүүргээд, мүнөө 1972 оной тоосоогоор хүдэлнэ.

Социалис мүрысөөндэ түрүүлһэн Блантер, Большакова, Карташова, Коноваленкова гэгшэд предприятиингаа амжалта туйлахы хэрэгтэ нилээд ехэ хубитаяа оруулаа. Тэдэнэр үдэр бүриингөө нормо 115—125 процент дүүргэнэ.

— Предприятиимнай коллектив туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, ерэхэ жэлдэ үшөө ехэ үрэ дүн туйлахаар шиидэнхэй, —гэжэ тус мяханай комбинадай директор Сергей Дашиевич Доржиев хэлэнэ.

А. КИТАЕВ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ээлжээтэ зүблөөн декабриин 21-дэ болобо. Тус зүблөөн дээрэ республикын Верховно Соведэй хоёрдохи сессиин асуудалнууд харагдаба.

1971—1975 онуудта Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбые уридшалан хараһан БурАССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри тухай түсэблэлгэ-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ В. Ф. Лысовэй элидхэл ба 1972 ондо Буряадай АССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб зүбшэн хэлсэгдээ.

Түсэблэлгэ-бюджетнэ болон һалбариин комиссинууд, байгаалиие хамгаалха, мүн залуушуулай хэрэгэй талаар комиссинууд хэрэгтэй хүдэлмэринүүдээ ябуулжа, Буряадай АССР-эй арадай ажахын Гүрэнэй түсэб 1971—1975 онуудта табан жэлэй түсэбые уридшалан хаража дүүргэһэн байна. Тус түсэб КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдтэй тааралдуулан зохёогдоһон, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө республикын Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдаһан юм. Эдэ асуудалнуудаар комиссинуудай бэлэдхэһэн тобшолол Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй зүбшэлдэ дурадхагдаһан байна.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дурадхаһан Буряадай АССР-эй 1972 оной гүрэнэй бюджедые, Буряадай АССР-эй гүрэнэй бюджедэй 1970 оной дүүргэлтэ тухай түсэблэлгэ-бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэ В. Ф. Лысовэй элидхэлые үзөөд, республикын Верховно Соведэй үзэмжэдэ табихыень Президиум дурадхаа.

Верховно Соведэй зүблөөн дээрэ ажалшадай депутадуудай аймагай, городской, районно Соведүүдэй хуули бэлэдхэхэ хүдэлмэри тухай Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй хуули захиргаанай комиссиин түрүүлэгшэ В. Г. Бирюковой мэдээсэл шагнагдаһан байна. Президиум тус хуулинуудые батална абаха дурадхал оруулаа.

СОВЕТ-ЙЕМЕНЭЙ КОММЮНИКЕ

Йеменэй Араб Республикын Республиканска Соведэй түрүүлэгшэ Абдуррахман Аль-Арьяни СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет Правительствын уряалаар 1971 оной декабриин 7-һоо 18 хүрэтэр Советскэ Союзда албанай хэрэгээр, хани ёһоор айлшалаа.

Айлшалалгын дүүрэһэнэй эсэстэ хамтын коммюнике баталан абтаа, тэрээнь соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Делегациин Советскэ Союзда байха үедэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. С. Полянский гэгшэдэй, Йеменэй Араб Республикын Республиканска Соведэй түрүүлэгшэ Аль-Арьяни, Йеменэй Араб Республикын премьер-министр, гадаадын хэрэгүүдэй министр Мохсен Ахмед Аль-Айни гэгшэдэй хоорондо хөөрэлдөөн болоһон, хэлсээнүүдые үнгэргэһэн байна.

Советскэ Союзай, Йеменэй Араб Республикын хоорондо заншалта хани харилсаанууд амжалтатайгаар хүгжөөгдэнэ. тэдэ харилсаанууд адли тэгшэ эрхэеэ хүндэлэлгын, национальна сүлөөтэ, бэеэ даанхай байдал хүндэлэлгын ёһо заншалнуудта түшэглэнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Йеменэй Араб Республикада Советскэ Союзай туһаламжаар экономическа хэдэ хэдэн барилганууд бодхоогдоо гэжэ тэмдэглэгдээ. Элүүрые хамгаалха, культурна холбоо барисаа хүгжөөхэ, Йеменэй Араб Республикада национальна кадрнуудые бэлдэхэ талаар хоёр ороной хоорондо бэелүүлэгдэһэн харилсаануудай талаар нилээд амжалта туйлагдаһан байна. Хоёр талынхид хоёр ороной хоорондо экономическа, техническэ, соёл культурын харилсаануудые саашаданьхүгжөөхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсээд, дам саашань хүгжөөхэ зам тодорхойлоо.

Уласхоорондын мүнөө үеын асуудалнууд тушаа хөөрэлдөөнэй болоходо, эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө, арадуудай хоорондо хани барисаа батадхахын түлөө тэмсэлдээ саашадаашье хүсэеэ нэгэдүүлхээр бэлэн байһанаа мэдүүлээ гээд коммюнике дотор тэмдэглэгдэнэ.

Уласхоорондын империализмын, сионизмын зүгһөө, түбхын түрүүндэ Америкын империализмын зүгһөө эдэбхитэй дэмжэлгэдэ түшэглэжэ байдаг Израилиин эзэрхэг түримхэй политикые хоёр талынхид эрид шууд буруушаана. Хоёр талынхид Египедэй Араб Республикын эрид шууд хараа болые, Дүтын Зүүн зүгтэхи зүрилдөөтэ асуудалнуудые шиидхэхэ тушаа үүсхэлтэ дурадхалнуудыень дэмжэһэн байна.

Израилиин империалис добтолгодо эсэргүү араб арадуудай үнэн зүб тэмсэлые эдэбхитэйгээр, саг үргэлжэ дэмжэһэнэйнь түлөө Советскэ Союзда үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб гэжэ Йеменэй Араб Республикын Республиканска Соведэй түрүүлэгшэ Абдуррахман Аль-Арьяни мэдүүлээ гээд коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

Советскэ Союз, Йеменэй Араб Республика Индохитадта США-гай хэжэ байһан эзэрхэг түримхэй дайн байлдаае эрид шууд буруушаагаад, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байһан Вьетнамай, Лаосой, Камбоджын арадуудые бүрин дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Европодо аюулгүй байдал хангаха, харилсан ажаллаха асуудалнуудаар бүхы Европын оронуудай хабаадалгатай зүблөө түргөөр үнгэргөө һаа, Европодохи байдал саашадань гуримшуулгада, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ туһалха байха гэжэ хоёр талынхид тоолоно.

Бүхы арадууд болон гүрэнүүдэй аша туһада хабаатай буу зэбсэг хуряаха асуудалнуудые шиидхэхэ гээшэ шухала байна гэжэ Советскэ Союз, Йеменэй Арадай Республика тоолоно гэжэ коммюнике дотор саашань хэлэгдэнэ. Йеменэй Араб Республика энээн тушаа баримталдаг Советскэ Союзай гадаадын политическэ хэмжээ ябуулгануудые, тэрэ тоодо буу зэбсэг хуряалгаар бүхэдэлхэйн конференци үнгэргэхэ тухай Совет Правительствын дурадхалые дэмжэнэ.

Йеменэй Араб Республикын Республиканска Соведэй түрүүлэгшэ Аль-Арьяни гэгшын СССР-тэ айлшалһан ушар, тэрэшэлэн хэлсээнүүд болон хөөрэлдөөнүүдынь хоёр ороной арадуудай хоорондохи хани харилсаануудые саашадань хүгжөөлгэдэ туһалха байха гэжэ хоёр талынхид этигэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Республиканска Соведэй түрүүлэгшэ Абдуррахман Аль-Арьяни албанай хэрэгээр Йеменэй Араб Республика ошохыень СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Н. В. Подгорныые уриһан байна. Энэ уряалыень баясхалантайгаар хүлеэн абаа. Айлшалха болзорынь дахинаа лаблан хэлсэгдэхэ.

(ТАСС).

„МОЛНИЯ-1" ГЭЖЭ ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ ЭЭЛЖЭЭТЭ ХЭМЭЛ ОДОН

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

«Молния-1» гэжэ хэлхеэ холбооной ээлжээтэ хэмэл одон 1971 оной декабриин 20-до Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

«Молния-1» гэжэ хэлхеэ холбооной хэмэл одон телефонно-телеграфна алас холын радиохолбооной түхеэрэлгэнүүдые ашаглаха ябадал хангаха, тэрэшэлэн Холын хойто зүгэй, Сибириин, Алас-Дурнын ба Дунда Азиин районуудта байдаг «Орбитын» пунктнуудта СССР-эй Түбэй телевидениин программануудые дамжуулха зорилготой.

Энэ хэмэл одон дэлхэйн бүмбэрсэгэй хойто хубида, саада захань 39200 километртэ, дэлхэйн бүмбэрсэгэй урда хубида, наада захань 490 километртэ замбуулинай һөөлжүү замаар ниидэнэ.

Хэмэл одоной дэлхэйе тойрохо сагынь—11 час 43 минута, замайнь һөөлжүү — 65,5 градус болоно.

«Молния-1» гэжэ хэмэл одоор дамжуулагдаха холбооной сеанснууд программын ёһоор бэелүүлэгдэхэ.

Залуушуулай эршэтэ ажалые табан жэлэй түсэб бүүргэлгэдэ зорюулха

ВЛКСМ-эй ЦК-гай ПЛЕНУМ

Обкомууд болон крайкомуудай, союзна республикануудай комсомолой ЦК-гай секретарьнарай хабаадалгатайгаар ВЛКСМ-эй ЦК-гай табадахи пленум Москвада декабриин 20-до болоо.

«КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй дүнгүүд тухай, тэрээнэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар комсомолой эмхинүүдэй зорилгонууд тухай» асуудалые пленум зүбшэн хэлсээ.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев сугларгшадай зүгһөө хани халуунаар угтагдан, элидхэл хэһэн байна.

Пленумдэ хабаадагшад Коммунис партиин дотоодын, гадаадын политикые, Ленинэй партиин Центральна Комитедэй, ЦК-гай Политбюрогой ажал ябуулгые бүримүһэн һайшаагаа гэжэ пленум дээрэ баталагдаһан резолюци дотор хэлэгдэнэ. КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй (1971 оной) шиидхэбэринүүдые дүүргэлгэдэ бүхы совет залуушуул эгээл эдэбхитэйгээр хабаадалсахаһаа гадна, коммунизм байгуулха асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ саашадаашье эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаха юм гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедые комсомол найдуулаа.

Комсомолой тоосоонууд болон һунгалтанууд тухай, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дүрбэдэхи пленумһээ хойшо үнгэрһэн үе соо ВЛКСМ-эй ЦК-гай бюрогой, секретариадай хэһэн хүдэлмэри тухай мэдээсэлээр элидхэлые ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пастухов хэһэн байна.

Наука ба техникын, үйлэдбэриин талаар 1971 ондо Ленинэй комсомолой шангай лауреадуудай хүндэлэлэй дипломууд болон тэмдэгүүд Пленум дээрэ барюулагдаа.

(ТАСС).

Ю. Цеденбалтай уулзаба

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал МНР-тэ байһан СССР-эй Гадаадын худалдаа наймаанай министерствын, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын, Центросоюзай делегацитай уулзаа.

Хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөндэ МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Н. Жагварал, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Д. Гомбожав, Т. Рагча, МНР-эй худалдаа наймаанай, бэлэдхэлэй министр З. Ганжуржав, МНР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Е. Очир, мүн бусад тусхай тушаалтад байлсаа.

Профсоюзай ажабайдал

ЗОНОЙ ЭРИЛТЫЕ ХҮСЭДӨӨР ХАНГАХА

Республикын эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай 10 мянга гаран хүдэлмэришэд табан жэлэй ажалай вахтада жагсанхай. Тэдэнэр байгша оной 10 hарын туршада даабариhаа гадуур арба миллион гаран түхэриггэй продукци үйлэдбэрилжэ худалдаhан байна. Үйлэдбэриин хэмжээн үнгэрhэн жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл 4,1 процентээр ехэ болобо.

Эдэ тоо, баримтанууд hаяхан болоjо үнгэрhэн Буряадай АССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной конференци дээрэ профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ А. П. Кихней тэгшын хэлэhэн элидхэл соо дурсагдаhан байна.

Юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаhан социалис уялгаяа бэелүүлэн, республикын загаhанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд байгша оной 10 hарын түсэбhөө гадуур 2544 центнер загаhа бария. Баргажанай адагай загаhанай комбинатай, Кабанскын загаhанай заводой коллективүүд бүри октябрь hарада загаhа бариха жэлэйнгээ түсэб дүүргэhэн байна. Илангаяа hайн амжалта В. П. Бурдуковский, К. А. Шижин, Л. Е. Юлиус гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг загаhашадай бригаданууд туйлаа.

Тэрэшэлэн Ивалгын, Тарбагатайн кондитерскэ фабриканууд продукци үйлэдбэрилгээ нилээд дээшэлүүлээ. Һүүлэй жэлнүүдтэ hүнэй промышленностиин предприятинуудай материально-техническэ баазань hайжаржа байна. Һүнэй заводуудта шэнэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Улаан-Үдын hүнэй комбинадта, Худара-Сомоной, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Кабанскын hүнэй заводуудта НОТ нэбтэрүүлэнхэй. Эдэ бүгэдын ашаар hүнэй промышленностиин предприятинууд арба hарынгаа даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, түсэбhөө үлүүлэн 110 тонно тоhо, 2168 тонно hүнэй бусад продукци үйлэдбэрилhэн байна.

Табан жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ үйлэдбэриин түрүүшүүлэй тоо үдэр ерэхэ бүридэ олошорно. Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй гурбадахи хүн бүхэниинь коммунис ажалай ударник юм.

Гэхэтэй хамта, элидхэл соо, мүн үгэ хэлэгшэдэй тэмдэглэhэнэй ёhоор социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ хаа хаанагүй гориитой анхарал хандуулагданагүй. Хяагтын пивын, Баргажанай крахмалай, Бэшүүрэй, Яруунын hүнэй заводуудай захирганууд, профсоюзай комитедүүд мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ ёhын тэдысэ хандана. Баргажанай адагай загаhанай комбинадай профком ажалшадай культурно-ажаhуудалай эрилтые хүсэд хангажа шаданагүй. Эндэ клуб бариха тухай хөөрэлдэhөөр хэдэн жэл үнгэрбэ. 48 байратай гэрэй барилга зогсоогдонхой.

Эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэри бүри hайжаруулха тушаа тодорхой хэмжээ ябуулганууд профсоюзай областной конференциин абаhан тогтоол соо хараалагдаба.

Г. ХАРЧЕНКО.

ОРДЕНТО МАЛШАН

Коммунист тухай хөөрөөн

УТААТА ХОЁР дахин ябаа hэм. Тэрэл бүхэндөө Тудхалтада хүдэлжэ байhан үхэршэн Жугдур Ундеевич Цыденовтэй уулзаха ехэ хүсэлэнтэй байгааб. Энэ малшан хадаа бүхэли Захааминай соо суурхаhан хүн юм. Юрэдөө, Ленинэй орденто энэ хүн тухай нэгэл юумэ бэшэхэ гэжэ ехэтэл hанаата болгодоhон hааб даа. Теэд «Танай «Москвич» тэрээн худар яашье хүрэжэ ошохогүйл даа. Дэмы» гэhэнhээ бэшэ харюу совхозой директорhээ абажа ядааб. Ходол богонихон аад, яаралтай командировкодо ябаhан hэн туладаа хазаар мориндо мордоод, аяар 40—50 модондо байhан малшадта ошохо аргашни хаанаhаа олдохоб даа.

Одоол мүнөө талаамни болоо. Һая энэ нютаг ерэхэдэм, совхозой директор намайе харамсаараа: «Би Цыденовые үглөөгүүр эндэ ябахыень хараа hэм. Хүбаад, тэрэ Ундеевичые хараа hаа, директортэ ерэхэ гээрэйгтыл даа, зай гү?» гэжэ конторын газаа байhан залуушуулда захяадхина.

Одоолшье уулзабаб даа. Миниил наhанай хүн лэ даа. Зүгөөр толгойнь нилээд бууралтаhан. Юрэдөө, али олон юумэ үзэhэн лэ хүн гэжэ ойлгоодхихоор hэм. Үнэхөөрөөшье хюсууг хилээмэнэй сэнгые hайн лэ мэдэхэ хүн даа. Арбан үхибүүтэй айлай нэгэ үри бэень байhан хадаа Жугдур арбан зургаатайhаа малшан болоjо хүдэлжэ эхилээ hэн каш. Теэд энэмнай аяар 35 жэлэй урда тээ эхилhэн ажалай намтар. Залуу малшанай түрүүшын ажал мэдээжэ ааб даа. Үхэр үhалалсаха, эдеэлүүлэлсэхэ, малай байрын шабааhа орхихо, зун болоходо адуулалсаха... Бальжит Дылыкова, Долгор Бадмаева, Долгоржап Норжитова гэгшэд тиихэдэ ехэл бэрхэ малшад гэжэ тоотой байгаа. Тиимэ хүнүүдтэй суг ажаллахадаа шуналтайл хадаа hурагдаа хэ юм даа. Мүнөө үедэ түрүүшын хоёр пенсидэ гаранхай. Жугдур Ундеевич хөөрэлдөөгөө эдэл гурбан тушаа хадууруулхаяа hанана. Тиихэнь зүб. Мал харууhалха эрдэм эдэл гурбан заажа үгөө бшуу.

1947 ондо Ж. У. Цыденовые колхозой правлени адуушан болгожорхибо. Гурбан жэлэй туршада hүрэг адуугаа хүбшын бэлшээридэ гансаараа адуулаа hэн. Дүрбэтэй басагатай, жалтай хүбүүтэй hамгана тэрэ холо хүбшэ абаашахагүй ха юмши. Үхибүүд hанагдаха, гэртэхинээ хараадшье ерэhэйб гэhэн бодол толгойдонь ороно. Гэр бүлэдөө дүтэлhүү гэжэ правленидээ нэгэтэ хэлэхэдэнь, «үнеэдые абаад hонгино ошыт даа» гэжэ дурадхаа hэн гэхэ. Тэрэ газарынь Утаатаhаа жараад модондо оршодог юм. Игэжэ малшанай шэнэ мэргэжэл шудалха саг ушарба. Мүнөө хоюулан hаалишад нэрэтэй болобо. «Бэрхэл hэн даа. Залуушье, зүрхэтэйшье ябагдаа. Туршажал ороо гүбди даа» гэжэ Жугдур Цыденов энеэбхилхэ юм.

Тиигээдшье удангүй гэр бүлэ эдэ хоёр малшад hү hаалгаараа, түл абажа түлжүүлгээрээ нүхэдөө ахижа, мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлдэг, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдадаг, бэлэг сэлэгтэ хүртэдэг болоо hэн. Игэжэ найман жэлэй туршада Ж. У. Цыденов үнеэ hаагаа. Жэлэй үнгэрхэ тума тэрэнэй дүршэл, шадабаринь улам мүлигдөө, хүндэ ямбаньшье ехэ болоо. Нютагайнгаа зондо хүндэтэй болоhыень иимэ нэгэ баримта гэршэлнэ. 1956 он бэлэй. Нютагай Соведүүдэй hунгалтада бэлэдхэл ябажа байгаа. Сомоной Соведэй депутадта кандидадыешье дэбжүүлгын болоходо нютагаархиниинь эрэшүүлэй дундаhаа түрүүлэн hаалишан болоhон эрхим малшан Ж. У. Цыденовые нэрлээ hэн. Тэрэ гэhээр 15 жэл үнгэрбэ. Энэ хугасаада нүхэр Цыденов таhалгаряагүй депутадаар дахин дахин hунгагдаад лэ байдаг. Үнэн сэдьхэлээрээ, ажал хэрэгээрээ нютагайнгаа эрхэтэдэй үзүүлhэн ехэ найдабариень харюулжал ябаhаар шуу.

Бэрхэ малшанай ажабайдалдахи үшөө нэгэ hонин ушар гэхэдэ, наймадахи табан жэлэй түрүүшынь жэлэй ябажа байха үедэ болоhон зүйл. Ленинэй орденоор тэрэниие шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ өөртэнь бүри этигэмээр бэшэ байгаа. Теэд нэрэнь лэ аржыса бэшээтэй байгаал даа. Бусадhаа үлүүсэ хүдэлдэг хүн бөөшэб гэжэ шэбшэжэ ябадаг хүндэ иимэ ехэ шагнал гайхалтай байгаагүйдөө арганьгүй.

Далахайн совхоз хэдэн жэлэй саада тээ мяха абаха гол шэглэлтэй ажахы болоjо захалhан юм. Тэрэл багаар Тудхалта гэжэ газарта тугалнуудые эхэтэйнь байлгажа түлжөөхэ гүүртэ эмхидхэгдээ hэн. Тэрэл сагhаа хойшо тус гүүртые Ж. У. Цыденов даажа абанхай. Энэ гүүртэ 140 үнеэдтэй. Тэдэниие тугалнуудтайнь хамта миил дүрбэн хүн — өөрөө бригадир, Мижит-Доржо hамганиинь, Ханда Мархаева, Санагын дунда hургуули hая дүүргэhэн Энгельсина Шагдурова гэгшэд харууhалдаг.

Эдэ ажалша дүрбэн угаа тааража, эбтэй эетэйгээр хүдэлдэг. Ажалайнь үрэ дүншье яhала hайн байдаг, 1969—1970 онуудай үедэ энэ коллектив үнеэн бүриhөө тугал абажа, нэгыеньшье гарзалуулангүйгөөр түлжүүлээ. Түсэбтэ даабари ходо дүүргэжэ, мүрысөөнэй гуримай эрилтэ бэелүүлжэ байдагайнгаа түлөө ахалагша үхэршэн hүүлэй хоёр жэлдэ удаа дараалан нэмэлтэ түлбэри болгон тугал абажа байгаа. Энэ жэлэйшье хүдэлмэриин дүн муу бэшэ. 11 hарын эсэстэ 128 тугалтай болонхой hэн. Ж[illegible] дүүрэтэр заатагүй 12 тугал [illegible] хабли гэжэ тэрэ ябахад[illegible] хөөрэлдэжэ hуугаа бэлэй. Эр[illegible] түрэhэн 25 тугал (тус ту[illegible] 180—200 килограмм болон[illegible] юумэнүүдые) түлжүүлгын г[illegible] тэдэ тушаанхай. Тэдэнэй х[illegible] бүхэнэй шэгнүүрэй нэмэсэ [illegible] грамм байhан.

Ленинэй орденто мал[illegible] КПСС-эй үнинэй гэшүүн Жуг[illegible] Ундеевич Цыденов мүнөө [illegible] иимэл жэшээтэйгээр хүдэлжэ [illegible] нал даа.

— КПСС-эй XXIV съезд[illegible] КПСС-эй ЦК-гай ноябриин П[illegible] нумэй, мүн СССР-эй Верховно С[illegible] ведэй III сессиин шиидхэбэ[illegible] hүүдые амжалтатайгаар бэел[illegible] хын тула бүхы хүсэеэ, шал[illegible] ряа зорюулха гэжэ орол[illegible] байхабди. Ерэхэ жэлдэ б[illegible] hайн хүдэлэгдэхэ бэзэ. Даа[illegible] мнай хэзээшье хүсэндөө хүр[illegible] дэхэ байха даа, — гэжэ [illegible] Цыденов нүхэдэйнгөө умэн[illegible] хэлэжэ hуугаа hэн.

Коммунистын үгэ батал ба[illegible]

Д. УРБАЗА[illegible]

ЭРХИМЛЭНЭ

ЗАГАРАЙ. Түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ гүрэндэ тарган мяха элбэгээр тушаажа, абаhан социалис уялгаяа сүм дүүргэхын тула Эрхирэгэй совхозой малшад горитойхон оролдолго гаргана. Тус ажахын хоёрдохи отделениин Хуушан-Онохойдохи мал шахан таргалуулха гүүртэдэ мүнөө 462 үхэр адуулагдадаг юм. Тиин эндэхи малшад эдэ үдэрнүүдтэ республика доторoo үүсхэл гаргаhан Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой уряае зүбшөөн хэлсэжэ, дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаhан байна.

— Бидэ харууhалжа байhан малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые 400 килограммда хүргэжэ, мяханда тушааха зорилготойбди. Теэд абаhан уялга, хараалагдаhан түсэбөө дүүргэхэ арга бидэндэ яhала бии,—гээд түрүү үхэршэн Евдокия Кирилловна Удинкова ярина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үхэршэн Е. К. Удинкова.

К. ГАБАЕВАЙ фото.

МАЛШАДАЙ ҺУРАЛСАЛ

«Ажалшадай экономическа hуралсал тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоол бэелүүлэн, «Байкал» гэжэ hуралсалай ажахын дирекци, партийна бюро ба профсоюзай рабочком эндэхи главна мэргэжэлтэдэй эдэбхитэй хабаадалгатайгаар малшадай дунда hуралсал эмхидхэбэ. Һү hаалиин бүхы гурбан фермэдэ түрүү дүй дүршэлэй hургуули нээгдээд, 50 гаран hаалишад, мал адуулагшад, тугалшад hуража эхилбэ.

Эдэ hургуулинуудта хэшээлыень үнгэргэхын тулада Буряадай хүдөө ажахын институдай эрдэмтэд уригданхай.

Түрүү дүй дүршэл шудалха hургуулинуудта түрүүшын хэшээлнүүд болоjо үнгэрбэ. Ехэ hүтэй үнеэдые хайшан гэжэ эдеэлүүлхэ тухай хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат Л. В. Минеев, түрүүшынхеэ тугаллаhан үнеэдые яажа hааха тухай хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат И. Г. Сметанин гэгшэд hонирхолтой лекцинүүдые уншаба.

Малшадай дунда лекци уншаха, хэшээл үнгэргэхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын эрдэмэй кандидадууд Б. О. Мункоев, Г. П. Загузина, техническэ эрдэмэй кан[illegible] А. В. Шангин, ветеринарна э[illegible] мэй кандидат К. Ж. Македо[illegible] лон бусад хабаадалсаха бай[illegible]

Гадна эдэ hургуулинуудай [illegible] шээл дээрэ ажахын эрхим [illegible] hаалишад Л. Н. Седых, А. С[illegible] зырёвич, А. Ф. Рандина, В[illegible] Зайцева, А. А. Бронникова, [illegible] Кожевникова, мал адуу[illegible] Ф. А. Хвостова болон [illegible] өөhэдынгөө дүй дүршэл туха[illegible] лэжэ үгэхэ юм.

С. ХАЛТУ[illegible]

АЖАЛАЙНЬ ЖЭШЭЭГЭЭР—АЛДАР СОЛО

Сурхайта нуурай эрьедэхи аяншалгын баазада амархаяа колхоз, совхозуудhаа ерэhэн үхэршэд, хонишод сүлөө сагаа миил үнгэргэдэггүй, мал ажал тухай асуудалаар лекци шагнажа, дүй дүршэлөө халан абалсажа үнгэргэдэг юм. Эндэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Бүтэд Лубсанимаевна эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, hонирхоhон асуудалнуудаа мэргэжэлтэдhээ hуража абадаг байгаа. Түл абаха, ноохо хайшалха уялгануудаа ходо үлүүлэн дүүргэдэг байгаа. Ерэхэ жэлэй хараагааршье тэрэ яhала ехэ уялга абанхай. Тэрэ иигэжэ хөөрэбэ.

— 1972 ондо бүхы колхозоороо 100 эхэ хонин бүриhөө 92 хурьга абаха гэhэн түсэбтэйбди. Тэрэнээ дүүргэхэбди гэжэл хэлэхэ байнаб. Өөрымнай отарада 100 эхэ хонин бүриhөө 95 хурьган абтаха ёhотой юм. Түсэбэй ёhоор 4,2 килограммай орондо 4,3 килограмм ноохо хонин бүриhөө хайшалха ёhотойбди. Нёдондо түсэб, уялгануудаа үлүүлэн дүүргэhэнэй түлөө нэмэлтэ түлбэри яhала абтаа, — гээд тэрэ хэлэнэ.

Хори гаран жэлдэ хонин ажал дээрэ хүдэлхэ гээшэ ехэхэн болзор. Энэ хугасаа соо тэрэнэй хэhэн, бүтээhые тоолохо аалши? Жэл бүхэндэ 600 хурьга абабал, хорин жэл соо хэды хонид болоноб? Арбан хоёр мянга. Эды олон хонид хэды отара болохоб? Хорин отара. Бүтэд Лубсанимаевнагай энэ хугасаада туйлаhан ажалай дүн иимэл даа. Энэ ёhотойл баатарлиг ажал мүн. Хэды ехэ олзо колхоздоо оруулааб!

Бүтэд Лубсанимаевна хара амияа хараад ябадаггүй, олохон залуу хонишодые өөрынгөө дүй дүршэлдэ hурган гаргаа. Тэрээнтэй сугтаа хүдэлhэн нүхэдынь — Цыбикдоржо Табхаровтан, Иван Самойлов, Анатолий Кондаков гэгшэд мүнөө бэеэ даанги малшад, хонишод болоод, hайнаар хүдэлжэ байдаг.

Юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэшье Бүтэд Лубсанимаевнагай отарынхид hайнаар хүдэлнэ. Тэрэ өөрынгөө нүхэр Жамса Жугдуровтай, гурбадахи хонишон Цырендаши Цыденоватай зургаан зуун табяад хони харууhалдаг. Тэдэнь үбэлэй hаранuудта бултадаа хурьгалха юм. Тиихэдэ тэдэнэй hүрэгтэ үшөө нэгэ шэнэ отара нэмээгдэхэл.

Тэдэнэр мүнөө жэлдэ үбhэ, зелёнкооршье элбэг.

...Декабрь hарын үдэр хоногууд удаа дараагаар үнгэрнэ. Үбэлэй хүйтэн улам шангадана. Сурхайта нуурай аяншалгын баазада зооветеринарна hуралсалда хабаадажа, амаржа ерэhэн хонишон Бүтэд Лубсанимаевна hүрэг хонидтоо үдэшэ, үглөөниинь үбhэ хулhа эдюулээд, бэлшээридэнь туужа гараа hэн.

Н. ЦЫБИКДОРЖИЕВ.

Сэлэнгын аймагай
Карл Марксын
нэрэмжэтэ колхоз.

ЗУРАГЛАЛ

АДУУШАН

Нюргаар дунда зэргын, шүрбэhэлиг бэетэй наhажаал хүн багаа зэргэ эсэhэн янзатайгаар ойтой ташалан өөдэ ябана. Тэрэ арадаа буу үргэлэнхэй, харин гартаа барижа ябаhан хэяхеэ соонь арбаад шахуу hаглагар хэрмэн. Шэнэ ороhон хирмаг саhан дээрэ ангуудай мүр бэдэржэ, халтар хара Лайка нохойнь тээ урдуур нишэ тиишээ харайна.

Удангүй тэрэ хүн үндэр хадын оройдо ерэжэ зогсобо, Урдань тания гол нуганууд, хэhэг хэhэг полинууд нэмжынэ, Хёрхо нюдөөр холые хаймадан зогсоhон энэ ангуушамнай мүнөө аң гүрөөл хараашална бэшэ, харин тээ дорохоно поли дээрэ бэлшэжэ ябаhан адуун hүрэгые эзэн ёhоор анхаран харана ха юм. Адуун амгалан бэлшэнэ. Ходо hэргэлэн байгша халзан хээр азарганьшье hүрэгэйнгөө захада hанаа амархан эдеэлнэ. Тэрээхэн обоохой hөлөомоной дэргэдэ садхалан унагад эхэнүүдэйнгээ ойро амаржа хэбтэнэ.

Буутай хүн эдэ бүгэдые урматай нюдөөр хаража байhанаа, яаралгүйхэнөөр доошоо гэшхэлбэ. Нэгэ хэды болоhон хойно полиин захада хүрэжэ ерэнэй.

Эндэ бэлшэжэ ябаhан адуун hүрэгhөө холо бэшэ тэрэнэй зээрдэ морин эдеэлжэ ябана. Үндэр шэнэhэнэй доро унтарhан түүдэгэй хажууда эмээлынь, ходол ганзагадаа ябажа ябадаг хүнгэн даханьЮ эдеэ хоолтойхон сүүмхэ газарта хэбтэнэ. Тиин уданшьегүй Моностойн поли зүбшэhэн ойн захаhаа түүдэгэй сэнхир утаан огторгой өөдэ hуунагтажа эхилбэ.

Торинын совхозой адуушан Санжа Бошогтуевич Жаповай ажалай үшөө нэгэ үдэр үнгэржэ байна гээшэ. Тэрэ дүршэлтэй адуушан байхаhаа гадна,бэрхэ ангуушан юм. Адуугаа харууhалжа ябаха зуураа, дүтэ шадархи ой хүбшөөр ойро зуура хэрмэшэлээд бусаа.

— Мүнөө намар ходо гансаараа адуугаа харууhалhан тула холын агнуурида гаража шадабагүйб. Тиибэшье энэ жэлэй хэрмэн улаан шэнэhэндээ тарашаhан байжа, дүтэ шадараа бага зэргэ агнабал гээшэб, — гэжэ Санжа Бошогтуевич хөөрэнэ.

Саашань адуушанай ажал хэрэгүүд тухай хөөрэлдэнэбди. Һүүлэй жэлнүүдтэ совхоз адуу үсхэбэрилгэдэ ехэ анхараа хандуулдаг болонхой. Донской, владимировска үүлтэрэй адуу мори үсхэбэрилхэ завод бии болгохо хүдэлмэри ябуулагдажа эхилээ. Гадна нютагай үүлтэрэй хэдэн hүрэг адуун үсхэбэрилэгдэнэ. Нэгэ hүрэгынь Хулдаагай отделенидэ байражуулагданхай. Эндэ ахалагша адуушанаар С. Б. Жапов гурбадахи жэлээ хүдэлнэ.

Һүрэг соонь 160 толгой адуун, тэрэ тоодо 38 гүүн бии. Мүнөө жэлдэ С. Б. Жапов 37 унага абажа, бултыень томо болгоо. Энэнь совхоз доторoo эгээл hайн дүн болоно.

Ямар аргаар иимэ амжалта туйлагдааб гэхэдэ, нёдондо жэл нүхэр Жапов адуугаа ехэ таргаар ондо оруулhан байгаа. Тэрэнэй тулада зун-намарай үедэ hүрэгөө hайнаар бэлшээдэг. Гүүдэ [illegible] таргалуулжа шадаал hаа, [illegible] түл абтаха гэжэ дүршэлтэй а[illegible] шан мэдэнэ ха юм. Тиимэhэ[illegible] рэ хадаа зун бүри hүрэгө[illegible] мнын бэлшээридэ абаашана, [illegible] бэ hарын хугасаада тунга[illegible] гоондо адуулдаг. Үнгэрhэн [illegible] даашье Жапов адуугаа Х[illegible] hайса таргалуулаад бусаа.

Мүнөө hүрэг соомнай [illegible] хай адууhан үгы, — гэжэ [illegible] шан хөөрэнэ. — Хэрбээ [illegible] үбэлдөө хэтэрүү ехэ хү[illegible] болоогүй hаа, hайнаар онд[illegible] хо даа. Һаянай намтай х[illegible] байhан Тимофей Поломош[illegible] хоюулан лааган болон гүү[illegible] тамирые доошолуулхагүй [illegible] оролдонобди, ээлжээгээр [illegible] гөө адуулнабди. Ондоого[illegible] хабибди, ерэхэ жэлдэ гүүн[illegible] hөө унага абаха уялга абан[illegible] юмбибди даа.

Үбэлэй сагта адууе зүб[illegible] шээхэ гээшэ ехэ удха шан[illegible] Мүнөө саhанай бага байхад[illegible] лой эхин газарнуудай бэл[illegible] болон полинуудта адуун [illegible] гаглана. Тиин адуун hүрэг [illegible] гантада, Шугытыда гү, али [illegible] руун-Хуhатада бэлшээгдэнэ. [illegible] рии hалхитай хүйтэн үдэр[illegible] тэ нэмэритэй дулаан га[illegible] абаашана.

Адуун hүрэгэй ехэнхидээ [illegible] рын бэлшээри дээрэ үбэл[illegible] шье hаань, нэмэлтэ тэжээл [illegible] тагүй хэрэгтэй болодог. [illegible] ерой, хабарай хагсууда hул[illegible] зарим адууе тордихо хэрэг [illegible] даг шуу. Тиимэhээ аду[illegible] өөhэдынгөө хүсөөр 70 центн[illegible] лёнко, 30 гаран центнер [illegible] бэлдээ юм. Адуушадай хэлэ[illegible] энэнь үшөөл бага. Талха т[illegible] най зүйл гансашье холоhоо [illegible] hан үүлтэртэ моридто бэшэ, [illegible] нютагайнгаа үүлтэрэй ал[illegible] хубаарилалсадаг болоболь [illegible] гэжэ hанагдана.

— Үбэлэй hарануудта [illegible] нууд адуулемнай дайладаг [illegible] гээд Санжа Бошогтуевич ха[illegible] — Мүнөө жэл Хулдаагай [illegible] хоёр гурбан hүрэг арьяата[illegible] болоhон янзатай. Адуугаа [illegible] орхихо аргагүй болобо. Б[illegible] гуушан Данил Тугаринов[illegible] хоёр хамhажа арьлатадые а[illegible] гарахамнай.

...Эдэ үдэрнүүдтэ зээрдэ [illegible] унаhан, буу үргэлhэн наhа[illegible] хүнэй адуун hүрэгөө Хулда[illegible] гол өөдэ туужа ябахыень [illegible] харахат. Энэмнай түрүү адуу[illegible] мэргэн ангуушан Санжа Бош[illegible] туевич Жапов мүн.

Д-Д. ДУГАРО[illegible]

Зэдын аймаг.

ЭБТЭЙ ЗОН АМЖАЛТАТАЙ

Шэнэ табан жэлэй түрүү[illegible] жэл дүүрэхэнь. Байгша о[illegible] амжалтатайгаар түгэсхөөд, га[illegible] ха жэлдэ амжалтаяа бүри [illegible] бадхаха гэhэн зорилготой[illegible] Нарhатын рыбкоопой хүдэлмэ[illegible] лэгшэд ажаллажа байна.

Рыбкоопой правлени үнгэр[illegible] 11 hарынгаа ажалай дүн сог[illegible] бо. Энэ дүнгөөр Нарhата тосхо[illegible] эдеэ хоолой магазинай коллек[illegible] мүрысөөндэ шалгарба. Эдеэ хо[illegible] худалдаха түсэбөө тэдэнэр 10 п[illegible] центээр үлүүлэн дүүргээ.

Магазиниие даагша Т. И. Иль[illegible] чёва залуушуулда туhа хүргэ[illegible] hайн талаhаань тэдэнэрые х[illegible] мүүжүүлнэ.

В. БАЙБОРОДИН.

Россин эгэшэ дүү республиканууд

РЕСПУБЛИКАНУУД—сасуутан Россин Федерациин автономито табан республикада СССР-эй Конституциин үдэр дабхар hайндэр болоо. Автономито областьнууд байhан Кабардино-Балкари, Коми, Мари, Хойто-Осети болон Чечено-Ингушай автономито совет социалис республиканууд болоhонhоо хойшо 35 жэлэйнь ой үнгэрөөшэ декабриин 5-да гүйсөө.

Сасуу республикануудай мүнөөнэйнь байдал тухай, экономико болон соёл гэгээрэл хүгжөөлгын амжалтанууд тухай ТАСС-ай корреспондентнүүд эндэ хөөрэхэнь.

Хойто зүгэй баялигууд

«Тюмень, Мангышлак, Вуктыл мэтын шэнэ районуудай нефть болон газ урадхуулха ута соргонууд табигдажа байнхай...»
(СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ А. Н. Косыгинай хэhэн элидхэлhээ).

СЫКТЫВКАР. Вуктыльда олдоhон газай ута «Сияние Севера» («Хойто зүгэй туяа») гэлсүүлдэг газай хүсэ ехэтэ мүрэнэй эхин юм. Үнгэрэгшэ табан жэл соо ашаглалгада ороhон 1500 километр ута булад хоолойгоор Печоро мүрэнэй эрьеhээ ороноймнай түб хүрэтэр 10 миллиард үлүүтэй кубометр «сэнхир түлишэ» асарагдаа. Мүнөө гуша миллион кубометр газ сүүдхэ бүхэндэ хойто зүгhөө абтадаг. Энэнь шэнэ табан жэлэй hүүл тээшэ жэл бүри 15 миллиард кубометр газ абахабди гэhэн хүдэлмэришэдэй социалис уялга болоно.

Вуктыльда мүнөө шэнэ скважинанууд малтагдана, газ суглуулха автомат пунктнууд баригдажа байна. Анха түрүүшын газопроводой хажуугаар хоёрдохинь табигдажа эхилээ. Мүн хүсэн түгэлдэр компрессорнэ станцинууд баригдана. Юhэдэхи табан жэлэй hүүл тээшэ жэл бүри 15 миллиард кубометр хямда түлишэ дамжуулха арга олгохо.

Газай hуудалай хажуугаар нефтепровод баригдана. Печорын тайгадахи нефтеэр тон баян Усинска уута hуудалые нефть илган буйлуулдаг ороной түб районой заводуудтай холбохо.

...Агуухэ Октябриин урда тээхэнэ хойто зүгэй газар дайдые «хооhон, хэндэшье хэрэггүй, юушье хэхын аргагүй газар» гэжэ хаанта Россин сенат тоолоhон байгаа. Совет засагай үедэ лэ хойто газарай баялигууд элирүүлэгдээ. Дүшэн жэлэй урда тээ Ухта гэжэ тайгын горхоной эрьедэ нефть болон газай түрүүшын фонтанууд сорьёлон гараhан юм. Мүн тэрэл үеэр Воркутын шулуу нүүрhэнэй хэбтэшэ олдоhон байна. Мүнөө Комиин автономито республика манай ороной Европын хубидахи түлишэ болон энергетикын шухала бааза болонхой.

В. ЛЕБЕДЕВ,
(ТАСС-ай корр.).

Хуушан документтэй сасуулхада...

ОРДЖОНИКИДЗЕ. Ольгинский гэжэ осетин тосхоной бии болоhоор зуу үлүүтэй жэл үнгэрөө. Гэбэшье ольгинецууд тосхонойнгоо хоёрдохёо мүндэлhэн сагые мартадаггүй. Октябриин революциин илаhан түрүүшын үдэрнүүдтэ тосхоной эдир наhан эхилээ юм. Тэрэ сагhаа хойшо ажалша зон хүби заяагаа гартаа абаhан түүхэтэй.

...Нэгэ hонин документ нютагайнь музейдэ мүнөө байдаг. Энэ хадаа 1900 оной хамтын суглаанай протокол болоно. Суглаанда хабаадалсаhан бүхы зон тэрээндэ гараа табиhан нэрэтэй аад, 223 хүнэй оройдоо 12 джигидынь лэ арай гэжэ гараа өөhэдөө «моторлоhон», бусадай орондо бэшээшэ гарынь табиhан байгаа. Эндэ бүhэтэйшүүл тухай хэлэгдэнэ, харин эхэнэрнүүдэй дунда үзэг мэдэхэ нэгэшье хүн байгаагүй. Мүнөө энэ тосхондо үдэр бүри гурба мянга шахуу газетэ, журналнууд ерэдэг. Тиимэhээ айл бүхэн хоёр-гурбан газетэ абана.

Ольгинецууд дунда hургуулияараа омогорходог. Һургуулинагаа сагаан шулуун байшангые эгээн лэ эли газартаа бодхоонхой. Һургуули дүүргэжэ гараhан нилээд олон зон агроном, врач, инженернүүд болонхой. Һургуулиин 40 багшын 35-нь энэ hургуули дүүргэhэн хүнүүд. Мүнөө тосхоной табадахи хүн бүхэн дунда гү, али дээдэ hургуулитай.

Нэгэ бүлын хэдэн хүнэй дээдэ hургуулитай байхада, гайхахаа болёо. Жэшээлхэдэ, анхан үзэг мэдэхэгүй батраг ябаhан Капцон Табилевай табан басаган, нэгэ хүбүүниинь дээдэ hургуули дүүргэнхэй. Дадцихан Аликовай бүлэhөө зургаан инженер, хоёр экономист, гурбан агроном гараа. Мүнөө Осетиин хото, хүдөөгөөр дээдэ ба тусхай дунда hургуулитай 375 ольгинец ажаhуудаг, ажалладаг.

Т. ЕФИМЦОВ,
(ТАСС-ай корр.).

Хүгжэмэй бэлиг шадабариин орьёл тээшэ

ЙОШКАР-ОЛА. «Өөhэдөө екрникэ бүтээгээд, тэрээн дээрэ наадаха, ното бэшэхэ, тэрэнээ хараад дуулаха, шагнажа ханахаар бэшэ, ямар уран бэрхэ зон гээшэб!» — гэжэ мари арадай уран бэлигтэйе магтан бэшэhэн мүрнүүд зуун жэлэй урда тээ «Казанские губернские ведомости» гэжэ газетэдэ гараhан юм. Нээрээшье, мари арад хүгжэм, дуунда дуратайгаараа ходо шалгардаг байhан. Гэбэшье хүгжэмэй бэлиг шадабаринь Совет засагай үедэ лэ ёhотоор hалбараа.

Палантай (Ключников), Яков Эшпай гэгшэдэй hуури табиhан үндэhэн хүгжэмэй алтан жасада Нифонт Сидушкин, Лев Сахаров, Алексей Искандаров хубитаяа оруулаа. Эдэнэр дайнай хойно, гурбадахи үеын композиторнуудта зам нээгээ.

Найман жэлэй урда республикын ниислэл хотодо Эрик Сапаевай «Акпатыр» гэжэ түрүүшын үндэhэн оперын түрүүшын наадан табигдаhан. Энэ хэбэр Иван Молотовой зохёоhон «Элнет» гэжэ хоёрдохи оперо табигдаа. Харин мүнөө хүгжэмтэ-драмын театр Анатолий Лупповай «Лесная легенда» гэжэ түрүүшын үндэhэн балет харуулхаяа байна.

Эдэ залуу композиторнууд Палантайн нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищи hуража дүүргээ. Энэ училищиhаа гадна, республика дотор хүгжэмэй (үхибүүдэй) хори гаран hургуули бии. Мари арадай хүгжэмэй бэлиг шадабариин хүгжэн hалбарhые Маринн гүрэнэй филармониин ажал гэршэлнэ.

Тусхай мэргэжэлтэ композиторнуудай хажуугаар, композиторнууд-эдэбхитэд хүдэлнэ. Нютагаархинайнь зохёоhон дуу, хүгжэм хүдөө нютагуудта эмхидхэгдэhэн хоровой, хүгжэмэй 350 коллективэй дуунай ансамбльнуудай репертуарай үндэhэн болодог. Эдэ коллективүүдтэ найма мянга гаран гүйсэдхэгшэд бии юм.

В. АЛЕКСЕЕВ,
(ТАСС-ай корр.).

Газетын һургуули гарагшын дурдалга

Олониитэдэ зорюулһан «Шэнэ байдал» гэжэ һонинной 1921 ондо Алас-Дурнын Буряад можодо хэблэгдэжэ эхилһэн баримта Агууехэ Октябриин хубисхалай манай эндэ хүрэтэр мандан дэлгэрээд, буурай бидэ буряадуудта түрэ засагай эрхэ олголсоһонойнь аша үрэ болоно.

Тиин 1923 ондо Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын тогтоходонь, «Бурят-Монголой үнэн» гэжэ газета бии боложо, өөрынгөө хуудаһанууд дээрэ зондо туһатайгаар үүсхэжэ үгэһэн юумэнь тон ехэ гэжэ һанамаар юм. Коммунис партиин ударидалгаар социалис ёһоной байдал зохёохо ябуулгада, тиихэтэеэ хамта үргэн ажалшадай дунда гэгээрэл болбосорол болон үндэһэн соёл хүгжөөхэ хэрэгтэ, буряад арадайнгаа шэнэ хэлэ бэшэгтэй, уран һайханай литературатай болохо ябадалда манай «Бурят-Монголой үнэн» үсэд зоримгой оролдолго гаргаһаниинь дамжаггүй. Зүгөөр эдэ бүгэдые элирхэйлэн тодоруулха гээ бэшэ, харин эгээлэй нэгэ дурдалга болгожо, тобшо тэдэ юумэ бэшэхээ һанаа һэм.

«Бурят-Монголой үнэн» газета, тэрэнэй редакци олон тоото уншагшадаа, хото хүдөөгэйнгөө бэшэгшэдые холбон нэгэдхээд, тэдэниие үндэһэн хэлэн дээрээ һонирхон уншаха, һорболжолон бэшэхэ тээшэнь эмхидхэжэ шадахадаа, буряад бэшэгэй хэлэнэй бүридэн хүгжэхэ үйлэ хэрэгтэ нилээд шухала удха шанартай үүргэ бүтээһэниинь сохомтой юм.

Һургуулида орожо, үзэг бэшэг мэдэхэ болоһонһоо хойшо бишье тэдэ уншагшадай тоодо оролсоо һэн хаб. Һанаад үзэхэдэ, ном дэбтэрнүүдэйнгээ хажуугаар «Бурят-Монголой үнэн» газетые, тиихэдээ түбхын түрүүн зурагтай газарнуудыень уншагша бэлэйб. Обоодой үмдэһэн, оржимжо надхуулһан лама, тужагар гэдэһэтэй, тумбагар шарайтай баян, ноён мүнөөшье нюдэндэм харагдахадал гэнэ. Хорёод оной һүүл — гушаад оной эхеэр ажалша зон суглаа хураал хэжэ, үндэр дуугаар ТОЗ, артель тогтоогоод, трактор машинаар газараа хахалдаг болоһыень харуулагша һэн.

Уншахада хамагай һонин зүйлнүүдэй нэгэн гэхэдэ, хошон шогоор енгүүлжэ бэшэһэн булан «Бурят-Монголой үнэнэй» хуудаһан дээрэ бии болгогдоһон байгаа. Алсагар Мархай арһан тулам үргэлөөд, бэшэлтэй юумэ бэдэржэ, ара үбэр гүйлгэнэ гэхэдэнь, манай энээгүүр ябана хаяа гэжэ һанагдадаг, хүн зон доохонуур хэлсэдэгшье байгаа. Тиигээд Мархаймнай яаһан юм, Данхар Галдан Далюу Рабдан хоёр бии болоо һэн. Энэ һонирхолто булангай зүйлнүүдые хорон хэлэтэй, хурса гуурһатай Хоца Намсарайн, Цэдэн-Жаб Дондубон мэтын бэрхэшүүл бэшэдэг байһан юм гэжэ хожом мэдэгдээ һааб даа.

Удха түгэлдэрөөр, уран шадамараар найруулһан бэшэлгэ уншагша хүндэ һургаал боложо, ухаан бодолыень болбосоруулдаг, үгэ хэлыень баяжуулдаг гэжэ үнэн зүб хэлэгдэһэн байха юм. Тиин уншагша өөрөөшье шада яда бэшээд туршаха гэһэн һанал түрэдэг гэжэ баһа зүб.

Арбаад шахуу жэл соо «Бурят-Монголой үнэн» газетын уншагша ябаад байхадаа, эхир шэхир юумые бэшэхэдэ яаха юм гээд һанагдажа болоо ха. Юундэб гэхэдэ, «Бурят-Монголой үнэнэй» редакцяар ороһон гараһан байгдана. Тэрэ үедэ тус газетын редакцида хүдэлдэг байһан Дэлэг (Гриша) Чимитов ехэ оролдожо туһалаа бэлэй. Мүнөөшье өөрынгөө сэдьхэлдэ халуун баярые абажа ябагшаб.

Хүрбэ нютагта тогтоһон Хориин МТС-эй политотделдэ 1934 ондо хүдэлхэ зуураа, нилээдгүй эдэбхитэйгээр статьянуудые бэшэһэн байнам. Тэрэ оной «Бурят-Монголой үнэниие» иража харахада, үбһэ болон таряа хуряалга, паар хахалалга, түл абалга, һургуулиин һуралсалай жэлдэ бэлэдхэл, комсомолой эмхиин хүдэлмэри гэхэ мэтын асуудалнуудаар ехэнхидээ барагшаг тэмдэглэлнүүдые, хирэ хирэ бүри томохоншье статьянуудые, дүн дээрээ гуша һайса гаран хэһэг зүйлнүүдые толилуулаа һэм.

«Бурят-Монголой үнэндэ» бэшэлгээ хожомынь 1946—1948 онуудаар һэргээжэ, зарим тэдыород уран зохёолшодой ажалбуудые ниитэ буряад уншагшадта тунхаглаһан шанартай, зарим нэгэн буряад зохёолшодой ном шэнжэлһэн туршалгатай статьянуудые гаргаһан байгаа ёһотойб. Бүри һүүлдэ, 1950 гаран онһоо эхилээд, мүнөө болосо, хэлэ бэшэгэй асуудалнуудаар «Буряад үнэнэй» хуудаһан дээрэ статьянуудые пиитэлхэ ушар яһала тохёолдодог юм.

Тобшоор хэлэхэдэ, түрэлхи буряад хэлээрээ юумэ бэшэжэ һураха талаар «Бурят үнэнэй» университет гараһан хүнүүдэй нэгэнби гэжэ бэеэ тоолохо байнаб. Итэжэ үсөөн тэды үгэсэ дүүргэхэ дашарамдаа, «Буряад үнэн» газетэдэ үнэнхэ зүрхэнэй баяр хүргөөд, аласайнь ябуулга амжалта түгэс байг гэжэ үреэе!

Ц. Б. ЦЭДЭН-ДАМБЫН,
хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат.

ДЕПУТАДУУД ...ЖЭ ШЭЭ ХАРУУЛНА

Һаяхан түрэл оронойманай ...сква хотодо СССР-эй Верховно ...ведэй ээлжээтэ сесси боложо ...рэбэ. Тус сесси дээрэ хүдөө ...хые хүгжөөхэ юһэдэхи табан ...лэй түсэб баталан абтаһан бай...

Хурамхаанай аймагай Хурам...анай сомоной Соведэй мэдээлэй ...вар дээрэ оршодог ажалшад ...СС-эй ЦК-гай болон СССР-эй ...рховно Соведэй III сес...иин түүхэтэ материалнуудтай ...нилсаад байхадаа, улам зориг...н, саашадаа эршэ далайсатай...ар хүдэлхые оролдоно.

Ажал хүдэлмэридөө шалгарһан ...түүшүүл сомоной Соведэй де...тадаар һунгагдаһан. Тэдэнэй ...до Хурамхаанай совхозой тү...ү хонишод Даши Вубушкеевич ...рмаевые, Бато Очирович Бу...евые, һаалишад Гажидма ...анскиевна Елтуновае, Вера ...тоевна Тудуповае, магазинай ...лагша наймаалагша Галина ...ибаевна Сатиевае нэн түрүүн ...рэжэ болоно.

Энэ нүхэд ажал хүдэлмэридөө ...шээтэ һайнаар хандадаг, ту...у дүй дүршэлэй онол аргые ...лмэридөө нэбтэрүүлхэ хэрэг...хэзээдэ урагшатайгаар ханда...заншалтай.

Сомоной Соведэй гүйсэдкомой, ...сесси дээрэшье тэдэнэр үнэ...дурадхал оруулдаг юм. Жэ...э болгон коммунис ажалай ...рник, ахалагша хонишон Д. Б. ...маев хоёрдохи сесси дээрэ хэ...үнэтэ дурадхалнуудые оруул...байна. Тэдэнь социалис мү...өө үргэдхэлгэдэ бодото нүлөө ...үлэээ.

Депутат П. А. Руднева худал...наймаанай, хүн зониие ажа...далай хэрэгсэлэй хангалгын ...ар саг үргэлжын комиссиин ...рүүлэгшэ юм. Гадна депутат ...ргий Иванович Чиркаев ходо ...ю һайшаалта дурадхалнуудые ...улжа байдаг.

Иимэ нүхэдэй хүсөөр лэ ...н һайхан юумэн хэгдэнэ гэ... хэлэхэ хэрэгтэй. Эдэ түрүү ...эдһээ жэшээ абан, бэшэнэй ...эдэгынь һайшаалтай.

Г. БАДМАЕВ.

СОВЕТ ХҮНЭЙ АША ТУҺАДА

ТАЛЛИН. Эстониин хүнгэн промышленностиин предприятинууд 1971 ондо 940 шэнэ түхэлэй гутал, элдэб янзын хубсаһа хунар гаргаха байгаа юм. Мүнөө үедэ эндэхи хүдэлмэришэд 800 гарыень гаргаад байна. Предприятинуудай гаргаһан ковёрнууд, национальна угалзатай дорожконууд үндэрөөр сэгнэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Текстиль» гэжэ фабрикын бүтээн гаргаһан зүйлнүүд айл бүхэнэй гэрые шэмэглэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

* * *

ЛЕНИНГРАД. Козицкиин нэрэмжэтэ завод часай турша зуун телевизор бүтээн гаргана. Эндэ «Ладога-205» түхэлэй телевизор бүтээгдэнэ. Энэ телевизор гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн, экранинь диагоналяараа 61 сантиметр юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаргагша Лариса Долинина телевизорнуудэй хэр бүтээгдэһые вибростенд дээрэ шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Барадий МУНГОНОВ

ЗОЛ ЖАРГАЛ НЮТАГЖАНХАЙ

Хойто зүгэй хорон шанга һалхи хуйһаа Хамар-Дабаанай үндэр ногоон хада уулануудаар халхалагдаһан Юрөөгэй голдо түбхинэн һуурижаһан Сэлэнгын аймагай Карл-Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд ажахынгаа энэ жэлые, юһэдүгээр табан жэлэй түрүүшын жэлые, амжалтатайгаар дүүргэжэ, түрэл нютагайнгаа баялигые улам арьбажуулхын түлөө аһан шадалаараа тэмсэжэ байнхай.

Байгша ондо сагай уларилай бэрхэшээлтэй хүндэ байгаашье һаань, артелиин гэшүүдэй оролдосотой һайн ажалай ашаар баян ургаса ургуулагдаа. 5900 гаран гектар таряанай талмай дээрэһээ дунда жэшээгээр гектарай 14,2 центнер таряа хуряажа, түсэбөө гурба шахуу центнерээр үлүүлэн дүүргэбэ. Тиихэдэ Талын-Булагай тракторно-таряан ажалай бригадада өөрынгөө дааһан 4126 гектар газар дээрэһээ дунда жэшээгээр гектарай 17 центнер таряа хадажа абаһан юм. «Онохойская-4» сортын шэнниисэ илангаяа һайн ургаса үгэбэ. 858 гектар дээрэһээ гектарай 32 центнер — иимэ шэнниисэ хуряагдаһан байна! Үндэр баян ургаса ургуулһанай ашаар энэ колхоз дүн хамта 85000 центнер ороохо таряа абажа, гүрэндэ 3500 центнер ороохо худалдаха түсэбтэй байһан аад, 8000 гаран центнер худалдаба. Тэрээнһээ гадна ерэхэ жэлэйнгээ үрэһэ хүрэнгэ болон фуражна фондые сүм хаагаа.

Таряан ажал хадаа мал ажалай гол шухала түшэг тулгуури гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Элбэг баян ургаса абаһанай ашаар Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 38000 гаран толгой хонидтоо, 3000 гаран толгой эбэртэ бодо малдаа, мүн 500 толгой адуу моридтоо бардамаар эдюулхэ ороохото тэжээлтэй болобо гээшэ. Тус колхоз мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбөө мүн лэ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Гүрэндэ ноһо худалдаха түсэбөө 104 процент дүүргэһэн, мүн һү, мяха худалдаха түсэбөө урагшатай һайнаар дүүргэжэ байһыень арба һарынь дүнгүүд элеэр гэршэлнэ. Тэрэнэй ашаар 10 һарын турша соо дүн хамта хоёр миллион шахуу түхэригэй олзо оруулһан байгаа һаа, тэрэнэй диилэнхи хубиинь мал ажалһаа оруулһан байна бшуу. Жэлэй һүүл болотор үшөө хахад миллион түхэригэй олзо оршо оруулагдахаар хараалагдана.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз жэл бүри иимэ ехэ олзо абажа байдаг юм.

Жэлһээ жэлдэ мүнгэн олзо ехээр абадаг байһан туладаа колхоз үйлэдбэриин, соёл-ажаһуудалай капитальна барилгада ехэ мүнгэ зөөри һомолно. Гансахан энэ жэлэй туршада малшадта нэгэ гү, али хоёр байратай 11 гэр, ондоо тээһээ нүүжэ ерэгшэдтэ мүн лэ хэдэн тиимэ гэр бариһан байна. Дээдэ-Юрөөдэ 200 толгой үнеэнэй байратай, тугалай байратай, кормоцехтэй, уһа үргэдэг башнитай һүнэй-товарна фермын бүхэли комплекс баригдажа дүүргэгдэхэ ойртоо. Колхозой түб һуурин Ташарта цех баригдажа байнхай. Энэ цех артелиин бүхы адууһа малые ороохото тэжээлээр хангаха юм. Энээнһээ урда жэлнүүдтэ тус колхоздо томо племфермэ, олон арбаад хониной байранууд, тоһоной завод, больницын ба һургуулиин городогууд, телеретранслятор, соёлой байшан, гостиница, столово, магазинууд ба колхознигуудай байрын гэрнүүд баригданхай һэн.

Юрөөгэй колхознигуудай гэр бүхэндэ мүнөөнэй үндэр ехэ соёл болбосорол дэлгэрэн оронхой. Мүнөө энэ нютагай улад зон номоор олон библиотекын, соёлой байшангай, киногой, телевизорэй аша туһаар олонациональна совет республикануудай, мүн бүхы дэлхэйн түрүү соёл болбосоролтой дүтөөр танилсана. Үдэшэндөө сэнхир хүхэ гэрэлээр эрбэлзэһэн экранууд социалис гүрэнүүдһээ, Франци, Канада, Швеци, Япон болон бусадшье ондоо гүрэнүүдһээ улас түрын удхатай гү, али спортивна һони һонин дамжуулгануудые харуулна. Мүнөө колхоз дотор хаа хаанагүй — мастерскойдо, һүнэй-товарна фермэнүүдтэ, хониной отарануудта, полевой стануудта, һургуулида, байрын гэрнүүдтэ, зайн гал һаргама сагаан гэрэлээ сасаруулан байна. Энэ хадаа Ангар мүрэн дээрэ баригдаһан Эрхүүгэй болон Братска гидроэлектростанцинуудай электрын хүсэн түмэр утаһаар буурал сагаан Байгалые тойрон эндэ ерээд, Ильичэй лампочкануудые яларуулжа байна ха юм. Эндэ электрын хүсэнэй элбэг ехээр хэрэглэгдэхэһээ гадна, хүдөө ажахын элдэб хүдэлмэриие оньһожоруулга эршэмтэйгээр ябуулагдана. Жэшээнь, 1922 ондо хоёр зуун үрхэтэ буряад айл бүридэ оройдоо нэгэ анзаһан, табан зуун үрхэтэ айл бүридэ миил нэгэ сеялкэ хүртэдэг байһан һаа, мүнөө ганса энэ колхоздо олон зуугаад трактор, комбайн, хүдөө ажахын машина, элдэб маркын хэдэн арбаад автомашина хүдэлнэ. Элдэб янзын машина, механизмуудые худалдан абаха хэрэгтэ колхоз жэл бүри зуугаад мянган түхэриг мүнгэ гаргашална.

Дээрэ дурсагдаһан тоо, баримтанууд юу харуулнаб? Хүдөө ажахын хүшэр хүндэ ажал хүдэлмэриие оньһожоруулга, электрижүүлгэ хадаа хүдөө буряад зоной ажалые айхабтар ехээр хүнгэдхэжэ, айл бүхэниие ханганги һайн ажабайдалтай болгожо, юрэнхыдөө буряад нютагуудай ажаһуудалай хэмжээе гайхалтай ехээр дээшэлүүлээ гэжэ эдэ тоо, баримтанууд гэршэлнэ ха юм. Агуу багша Ленинэй сэсэн мэргэн ухааһаа, агуу ехэ Октябриин социалис революциин залиршагүй ехэ гэрэлһээ 54 жэлэй саада тээ Юрөөгэй үргэн талада жаргалай алтан наран мандажа, анхан хаанта хархис засагай заха үзүүр байһан харанхы мунхаг энэ нютаг үзэгдөөгүй һайхан замда гараа.

Агууехэ Октябрь буряад зониие хэтэ заяанай дарлалта зоболонгһоо сүлөөлжэ, зол жаргалайнгаа орьёл үндэр тээшэ ниидэхэ хүсэтэ һайхан дали жэгүүр олгожо үгөө юм. Анхан ахир дорой, харанхы мунхаг ябаһан, баяшуул болон ламанарай барлаг богоол байһан Юрөөгэй талыншье үгытэй ядуу буряадууд мүнөө өөрынгөө хэлэн дээрэ Пушкинай ба Лермонтовэй, Достоевский ба Шолоховой, Толстойн ба Руставелиин, Шекспирэй ба Грибоедовэй зохёолнуудые уншадаг болоһоор үнинэй. Мүнөө талын малшадай үри хүүгэд үндэр ехэ эрдэм һургуулитай болоод, багшанар, докторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна болон совет хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй тушаалда ажаллажа байдаг. Юрөө нютагай олохон хүнүүд эрхим һайн ажалаараа Буряадайнгаа республика дотор, бүхы совет орон дотороо суурханхай. Жэшээ болгон, хорин табан жэлдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ ябаһан, мүнөө тусхайта пенсионер Жамса Бальжинимаевич Ванкеевэй хуби заяае хараад үзэе. Анхан ахирхан шадалтай хасагай хүбүүн ябаһан аад, колхозой үйлэдбэриин шадамар бэрхэ ударидагша боложо, дайнай хүшэр хүндэ үеһөө хойшо түрэл колхозоо хүл дээрэнь гаргажа, түрүүшын миллионернүүдэй нэгэн болоһон байна. Эсэхэ сусахые мэдэхэгүй оролдосотой шанга ажалаараа Социалис Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар нэгэнтэ бэшэ һунгагдаһан байха юм. Дайнай үедэ буу зэбсэг барижа, хариин хархис муухай дайсадһаа Эхэ ороноо хамгаалалсаһан, автоматчигуудай ротын командир ябаһан, Александр Невскиин орденой кавалер, үнэн сэхэ коммунист Жамса Бальжинимаевич дайнай һүүлэй амгаланшье үедэ партиингаа даабариие жэншэдгүй һайнаар дүүргэжэ, түрэл колхозоо түрүү зэргэдэ гаргажа шадаһан байна бшуу. Сухаришагүй зоригтой, коммунизмын хэрэгтэ бэеэ үгэнги, ёһотойл коммунистнуудай нэгэн гэхэдэ, нүхэр Ванкеев байна гээшэ. Социалис Ажалай Герой, колхознигуудай III Бүхэсоюзна съездын делегат, түрүү һаалишан Пылжит Бальчиновна Жалсанова мүн лэ нютаг орон соогоо нилээдгүй суурхаһан эхэнэр байха. Тиихэдэ наймадахи табан жэлэй дүнгөөр колхозой үйлэдбэриин түрүүшүүл, эрхим хонишон Бутыд Гармажаповна Банзаракцаева Ленинэй орденоор, колхозой ветеран Балдан Шарапович Тубаев Октябриин Революциин орденоор, үшөө хэдэн нүхэд медальнуудаар шагнагдаһан байха юм. Эдэнэр хадаа эгээн түрүүн шагнагдаһан улад бэшэ, энээнһээ уридшье орден хайрада хүртэһэн хүнүүд энэ колхоздо олон байха. Үшөө гушаад оной үеэр артелиин түрүү һаалишан Долгоржаб Эрдынеева Ленинэй орденоор шагнагдаһан байна.

Юрөө нютагайхидай ажал хүдэлмэридөө, ажахыгаа хүгжөөлгэдөө, хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэдөө жэлһээ жэлдэ эрхим һайн амжалтануудые туйлажа байдагыень соёлой байшан соо үлгөөтэй олон тоото грамотанууд, Бүхэсоюзна, республиканска ба аймагай выставкэнүүдэй үнэмшэлгэ болон дипломууд, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй партиин обкомой ба Министрнүүдэй Соведэй, райком ба аймгүйсэдкомой улаан тугууд нюдэндэ тодохоноор гэршэлжэ үгэдэг юм.

Юрөөгэй үргэн талада һууриждаһан энэ миллионер колхозые манай иишэ ерэһэн холо, ойрын айлшад, аяншалагшад хараха, үзэхэ дуратай байдаг. СССР-эй Наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент, биологиин эрдэмэй доктор, профессор Б. А. Тихомиров, академик А. Ю. Цилинский гэгшэд, мүн ВЛКСМ-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, Монголой Арадай Республикаһаа ерэгшэд, Венгриһээ бүлэг журналистнууд, капиталис Бельгиһээ телевидениин бүлэг хүдэлмэрилэгшэд эндэ ерээд ошоһон байна. Тиихэдэ гушан табан жэлэй саада тээ, түрүүшын түмэр «хүлэгүүдэй» бии боложо байха үеэр американ коммунист Генри Уинстон эндэ ерэжэ, колхознигуудай ажабайдалтай гүнзэгыгөөр танилсаһан ба бүмбэрсэг дэлхэйн үгытэй ядуу ажалшан арадта жэшээ болгон хэжэ байһан гүн удхатай ажалыень магтаһан, холын хараата эрмэлзэл зоригыень ойлгоһон байха юм. Мүнөө үедэ тэрэ хүн дахин ерээ һаа, Юрөө нютагые оройдоо танихагүй һэн. Теэд Генри Уинстон өөрөө ерээгүй, 1965 оной намар тэрэнэй нүхэр, США-гай Коммунис партиин ЦК-гай гэшүүн Карл Уинтер ерэһэн байгаа. Далайн саанаһаа ерэһэн энэ холын айлшан мүн лэ колхозой ажабайдалтай дэлгэрэнгыгээр танилсаһан, дунда һургуулида һурагшадай жагсаалай урда үгэ хэлэһэн ба соёлой байшанда орожо, арадай театрай артистнарай зүжэг наада һонирхон хараһан байна. Тиигээд хүндэтэ айлшадай дэбтэр соо иигэжэ бэшэһэн байна:

«Һаалиин газарай хажууда баригдаһан соёлой ордон харахада ехэ гайхалтай байба. США-да иимэ юумэ харахагүйш. Теэд иимэ ушар танай орондо юрын лэ юумэн ха юм...

Арадай театр гээшэ США-да байдаггүй, юрэ бусын үзэгдэл мүн. Гэбэшье социалис оронуудта иимэ юумэн байдаг. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойнгоо арадай театрые шэнэдхэн хубилгахын, саашадань һайжаруулхын тула хэжэ байһан ажалтнай хадаа хүниие материальна талаарнь хангахын хажуугаар, тэрэниие мэдэрэл болбосоролойнь талаар хүгжөөхын тулада коммунис партиин Буряадай обкомой ба правительствын ехэ һонирхол гаргажа байһаниие гэршэлнэ.

Энэ хадаа парти, правительствын табиһан зорилгонуудые бэелүүлгэ хангаха социализмын үнэн зүб зам болоно.

Танай саашанхи амжалтада хамаг һайниие хүсэнэб.

США-гай Коммунис партиин нэрэһээ ЦК-гай гэшүүн Карл Уинтер. 1965 оной сентябриин 19».

Нээрэшье, юрын ажалшадта зорюулжа баригдаһан соёлой байшан харахадань, тэрээндэ ехэл һонирхолтой байгаа ёһотой. Капитализмын оронһоо ерэһэн хүн тиимэ юумэ гайхангүй яахаб даа.

Тиихэдэнь Юрөө нютагайхид хэхэл ажалаа хэжэ, социализмын ба коммунизмын аша туһада, бүхы дэлхэйн ажалшан арадай аша туһада эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллажа байһан хэбээрээ. Сүлөөтэ ажал тэдээндэ хэды ехэ зол жаргал асараа гээшэб! Энэ сүлөөтэ ажалнай, энэ ехэ зол жаргалнай капитализмын ба империализмын мүнөөнэй богоолнуудта, энэ дэлхэйн гомодхосгдоһон ба доромжологдоһон уладуудта үльгэр хэшээ боложо, тэдэниие эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлдэ сохом бодхоохо гэжэ ойлгоһон Юрөө нютагайхид ямаршье ган гасуурһаа, сагай уларилай бэрхэшээлнүүдһээ тунхарингүй бүхы совет арадтай хамта хамсыгаа шаман ажаллаһаар.

Эндэхи зоной оролдосотой шанга ажалай ашаар Юрөө нютаг үнэхөөрөөшье хүгжэн һалбарһан, зол жаргалай хэтэ мүнхэдөө нютагжаһан газар болонхой. Энэл даа — коммунизм тээшэ, хүн түрэлтэнэй гэрэлтэ һайхан байдал тээшэ тэдэнэй дабшаха, бүмбэрсэг дэлхэйн ажалшан арадта улам тодоор үльгэр жэшээ харуулха зам!

МАОИС ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭД ӨӨҺЭДЫГӨӨ ЭЛИШЭЛНЭ

...адта боложо байгаа полити... үйлэ хэрэгүүд маоис хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондохи тэмсэлэй ...хурсадажа байһые элишэлнэ. ...нэй ударидахы бүлэглэлэй хоо... арсалдаа хёморолдоонуудай ...ю байһан тухайда Хитадай ...айта толилолгонуудташье бул... болонхой. «Дотоодын дайса... оппортунистнуудые, «Мао Цзэ... хараа шугамда» эсэргүүсэ...хы хүнүүдые хайра гамгүй... [illegible] гүрэнэй политическэ, сэрэгэй, экономическа, культурна, соёлой болон бусад зургаануудта, үнгэржэ ерэхэдээ КПК-гай ударидахы зургаанда шурган ороо гээд «Хунци» журнал бэшэнэ.

Худхуулагшад болон үгэсэгшэд тухайда эндэ дурдагдана. Үгэсэгшэд нюуса, тусгаар организацинуудые байгуулна. «Хара амияа сахиһан, һүйдхүүлэн таһарха ажал ябуулга эрхилдэг хоёр нюуртай контрреволюционно этэгээдүүд тусхай засаг түрэ гартаа буляажа абаад, өөрынгөө бага парти байгуулаад, һүүлээрнь парти ба гүрэниие гартаа оруулха гэжэ оролдоно гээд журнал бэшэнэ».

Иимэ хүнүүдые маогой пропаганда «удаан саг соо тэһэрдэг бомбонууд» гэжэ нэрлэнэ, хэрбээ эдээнэй аюул сараагүй һаа, эдэнэр айхабтар ехэ түбэг тойбо татажа болохо гэжэ мэдэрнэ.

Мао Цзэ-дунда эсэргүүгээр Линь Бяогой «үгэсэлгэтэй» дашарамдуулан, мүнөө үедэ Хитадай партийна хүдэлмэрилэгшэдэй (граждан хүнүүдэйшье, сэрэгэйшье) дунда «ойлгууламжын хүдэлмэри» ябуулагдажа байна гээд Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдтэй холбоотой хүнүүдһээ гараһан мэдээсэл хэблэлдэ гарана. Иимэ суглаануудта хабаадагшадые энээн тухайдаа нюусаар ойлгуулаамжын хүдэлмэри ябуулха гэжэ уялгална.

«Культурна революци» гэдэг партийна организацинуудые үнэндөө үй бута сохижо, партийна болон гүрэнэй кадрнуудые иишэ тиишэнь намнаад, үнгэрхэдөө үгы хэжэ, Хитадта ямар ехэ хохидол түбэг таһаниинь эли. Ондоо бодолтониие хашаха хэһээхэ шэнэ ябуулга Хитадта эхилээ гээд, маоистнуудай мүнөөнэй идхамжа элирүүлжэ байна. «Шүүмжэлгэ ба сэбэрлэлгын түлөө хүдэлөөнэй шэнэ долгиниие» амаршалһан уряа лозунгнууд Пекинэй үйлсэнүүдтэ үлгөөтэй байдаг болонхой. Парти ба армида хэгдэжэ байгаа сэбэрлэлгэ хадаа «орон дотор ангиин тэмсэлэй зайлашагүй» болохо байһан дээрэһээ унгитай гээд Пекинэй пропаганда энэ ушар сагааруулха һэдэлгэ хэнэ.

Энээнтэй хамта маоистнууд Советскэ Союзда эсэргүү кампани үргэлөөр ябуулжа, мүнөөнэй политическэ кризисһээ, экономическа болон социальна шиидхэгдээгүй олон асуудалнуудһаа арад зонойнгоо анхаралые һамааруулха гэжэ оролдоно. Советскэ Союзда эсэргүү ээлжээтэ хашхаралдаан Хитадай пропагандын бүхы органуудта дүүрэбэ. Пекинэй газетэнүүдэй хуудаһанууд, радио-дамжуулганууд, Синьхуа агентствын ажаглалтанууд Советскэ Союзда, тэрэнэй гадаадын ба дотоодын политикада эсэргүү худал хуурмаг хорото шашалга шаляануудаар дүүрэнхэй.

Советскэ Союзай хилэ дээрэ Хитадай засагаархидай үүсхэһэн сэрэгэй хёморооной үедэ бэлдэһэн «бодото» фильмүүд гэдэгүүдые Пекинэй кинотеатрнуудта дахин харуулжа эхилээ. Бүдүүлигээр худал хуурмагаар ормоглоһон энэ фильмнь совет арадта хоро шараа бусалгахынь гулада яһа хаяна, газар дайда буляаха һэдэлгээ сэхэ хэлэнэ бшуу.

Орон доторoo Советскэ Союзда эсэргүүгээр ябуулдаг харата муухай худал хуурмаг хоро шарань Мао Цзэ-дунай ООН-дохи түлөөлэгшын хорото хараалаар нэмэгдэнэ.

Бодото хэрэг үйлэнүүдэй ябасын ёһоор Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй тусхайта хараа шугам баримталха сагай ерэхэдэ, эдэнэр империализмын хүсэнүүдтэй нэгэ зэргэшээдэ ороод байна бшуу. Индо-пакистанай хёмороое ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ зүбшэн хэлсэлгын үедэ иимэ байба. Энэ хёморооной гол шалтагаан хадаа Пакистанай Бангла Дешэй [illegible].

Хитадай делегат Холбоото Штадуудтай сугтаа тэдэнэй резолюцида дуугаа үгөө. Энэ хёморооной [illegible] Бенгалиин арад зониие Пакистанай засагаархид [illegible] 10 миллион хүнүүдые [illegible] демократическа эрхэ [illegible] ударидагша М. Рахманиие түрмэ шорондо хааһан байна.

Израилиин эзэрхэг түримхэй ааша хэрэгүүдэй шалтагаанһаа дүтын зүүн зүгтэ тохёолдоһон түгшүүрилтэ байдалые зүбшэн хэлсэхэ үедэ Афро-Азиин оронуудай резолюциин проектын түлөө ООН-ой Генеральна Ассамблейдэ дуугаа үгэлгын үедэ мүн лэ иимэ байба. Холбоото Штадуудтай, Израильтай хамта Пекинэй делегаци энэ проектые дэмжээгүй. Булимтаран абаһан арабуудай газар дайда дээрэһээ Израилиин сэрэгүүдые гаргаха эрилтэ энэ проект соо [illegible].

Бодото баримтанууд иимэл даа. Пекинэй хүтэлбэрилэгшэдэй арад зондо харша, империалис түхэлэй хараа шугамые энэ удаа дахин гэршэлэнэ байна.

(ТАСС).

Цыдып ЖАМБАЛОВ

ЗАХИЛААР БЭШЭГДЭҺЭН ЗАЛГАА БАДАГУУД

НЭГЭДЭХИ:
БУДАЛАН НЮТАГАЙ БУЛХАГАРХАН ХАСАРТАЙ ХОНИШОН БАСАГАНАЙ ЗАХИЛААР

Залаа уяхан сэсэгтэл
Залуу наһам һалбараад,
Гэнэн уяхан сэдьхэлни
Гэнтэ юундэ доһолбоб?
Үетэн бэетэн басагадни
Үдыш гэһэн хэбэртэй,
Заахаш дүмэнэгүй намайгаа
Заабарилжа һаланагүй.
Зүб, бурууеш мэдэнгүй
Зүнгөө төөреэд ябатарни,
Даруу зантай хүбүүхэн
Гараа үгэбэ хитүүхэн.
Харахада — залуу, һонор,
Харахан нюдэд-һолир —
Зүрхэн соогуур гараа,
Зүргэ харгы гаргаа.
Сог зали ульһатайхан
Согтой энэ хүбүүхэн
Хэтэ наһанайм нүхэр гү?
Хэтэ сахюурай ошон гү?
Тэгшэ салуу бэетэй һэн,
Түбшэн даруу зантай һэн.
Халажа ядан хараа һэн,
Халта миһэд гээ һэн.
Дабхаряатай харахан нюдэд
Дахин хэзээ үзэгдэхэб?
Дахаад, нэхээд ошохом гү?
Дан аягүй гээшэ гү?
Үдэр, һүни илгаагүй
Үнгэргэжэ сагаа ябангүй,
Эльгэ зүрхэнэйм шархые
Эдэгээгыш, хүбүүхэн!
Үргэһэ нойрни сэлмэхэл,
Үргэн сээжэмни һэргэхэл,
Наран зосоомни игаахал,
Наһаараа иимэ байхал!

ХОЁРДОХИ:
ХОРИЕО ХҮРӨӨДҮЙ ХОЙТО-АГА НЮТАГАЙ КОМБАЙНЕР ХҮБҮҮНЭЙ ЗАХИЛААР

Хамта сугтаа хүдэлдэг,
Харалсадаг, энеэлдэдэг
Хани үеынгөө басагые
Харан харан ябадаг һэм.
Бүтүү дулаахан бодолдонь,
Хитүү улаахан хасартань
Инагай ургы бадаржа
Энеэбхилэн ябадаг һэн.
Мүндэлһэн энэ баглаахан
Мүнхэ мэтэ һанагдаа һэн.
Нарата үдэрнүүд аргаахан
Намтаяа хамта ябаа һэн.
Үнэтэ энээхэн нюусаяа
Үгэлжэ ябаһаар ябатарни,
«Түрэдөө уринаб, ерээрэй»
гээд,
Түбэгтэй үгэ дуулгабал.
Зүб, бурууш ойлгоһоноо,
Зүнгөө төөреэдш байһанаа
Мэдэхэ юумэн үгы,
Минии бэшэ — ургы!
Сэдьхэл соомни һалбардаг
Сэсэгэй залаа бэлэйлши.
Зүрхэн соомни зурыдаг
Зүргэ харгы бэлэйлши.
Холын замай нютагта
Дүтын боложо ошоходош —
Зүргэ харгынгаа адагта
Зүрхэеэ барнһаар үлэнэм даа...

ГУРБАДАХИ:
АЛХАНА НЮТАГАЙ АДУУШАН ХҮБҮҮНЭЙ ЗАХИЛААР

Залуу сэбэр басагадай
Залаа дэнзээ хинсхүүлээд,
Мэлмэрэн урдаһан долгиндол
Минии урдаһаа энеэбхилээд,
Алад үнгэрэн гарахадань,
Атагад гэнэ зосоомни.
Омог эдээхэн басагадай
Ошотой нюдэдһөө далтиржа.
Онгосын һэлюур диилдэнгүй
Ондоо тээшээ хадуурна.
Далайн ехэ долгиндо
Дахин абтаһан мэтэ —
Гүн ехэ инагай далайн
Гүнзэгыдэ шэнгэшэнэб.
Залаа дэнзээ хинсхүүлһэн
Залуу буряад басагадни,
Гэзэгэа гэртэм дүнгүүлжэ
Гэдэргэм гаргыт, гуйналби...

ДҮРБЭДЭХИ:
ҺҮДЭНТЭ НЮТАГАЙ ҺҮРЭГ ОЛОН БАСАГАДАЙ ҺҮРӨӨТЭЙ ШАНГА ЗАХИРАЛТА ДҮҮРГЭЖЭ БЭШЭҺЭН ЮРӨӨЛ-ШҮЛЭГ

Олон-толон хүбүүдэй
Омог зулгы миһэрээн соо
Зүрхэ сэдьхэлээ хайлуулжа
Зүнгөө бүүхэн төөреэрэй.
Үдэр, һүнинн зүүдэндэ
Үргэһэ нойроо һамшаагаад,
Толон-олон хүбүүдтэ
Толгойгоо бүүхэн эрьеэрэй.
Мүлимэл гоёхон үгэнүүдтэнь
Мүрөө төөрижэ орхингүй,
Мүльһэн сэбдэг сэдьхэлдэнь
Зүрхэеэ хүлдөөжэ орхингүй,
Ган булад зоригыень
Галта харасаар уяруулжа,
Шамдаа найдамтай нэгынь
Шандаган шэнгеэр урьхадажа,
Олон-толон хүбүүдһээ
Онсо гансынь олоорой,
Толо бадарма наһанайнь
толи гэрэлынь болборой.

Шэнэ зүжэг

ҮШӨӨ НЭГЭ ПРЕМЬЕРЭ

Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театр мүнөө жэлэйнгээ театральна сезондо гурбадахи зүжэгөө найруулжа табиба. Тэрэ хадаа Буряадай мэдээжэ драматург Намжил Балданогой «Губиин нашан» гэһэн зүжэг болоно.

РСФСР-эй болон БурАССР-эй габьяата артист С. Д. Будажапов зүжэгые найруулан табяа. БурАССР-эй арадай уран зурааша Б. Б. Чернутов зүжэгые зохидоор шэмэглэбэ.

Монголой Арадай Республикын уһагүй, элһэтэ Губи нютагай мүнөөдэрэй байдал тухай зүжэг дотор домоглогдоно. Тэндэ Советскэ Союзай аха дүү ёһоной туһаламжаар элһэн сүл губиие уһалжа «ами оруулхын» тула тусхай ехэ барилгын бодхоогдожо байһан тухай хэлэгдэнэ.

Зүжэгэй геройнууд—даруухан зантай ажалша монгол хүнүүд. Даруухан зантайшье һаа, урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ шададаг, нашан мэтэ зоригтойшуул.

Үйлэдэгшэ нюурнуудые иимэ артистнар гүйсэдхэнэ: **В. И. Кондратьев** (Батсүх), **Л. Л. Дугарова** (Дэнсма), **Н. Г. Токуренова**, **Д. Б. Сангажапова** (Улзыма), БурАССР-эй габьяата артист **Ц. Б. Дамдинов** (Дэндэб), РСФСР-эй габьяата артист **Г. Ф. Лосев** (Намсарайжаб), БурАССР-эй габьяата артист **Г. Б. Бутуханов** (Жамсаран), БурАССР-эй габьяата артистнар **Н. Ц. Шагдарова, Л. А. Абушеева**, (Тамжит), **М. Н. Бальжинимаев** (Ядамдорж), РСФСР-эй габьяата артист **П. Н. Николаев** (Рабдан), БурАССР-эй габьяата артист **В. Г. Самандуев** (Тойв), БурАССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша **Б. Г. Аюшин** (Дагдан) болон бусад.

Тус зүжэгые харагшад туйлай ехэ һонирхолтойгоор угтан абаа.

К. МУНКУЕВ.
Авторай фото.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: зүжэгһөө абтаһан үйлэнүүд харуулагдана.

Соёлой һонин

ГУРБАДАХИ УНИВЕРСИТЕТ

Хяагтын аймаг дотор эмхидхэгдэһэн үдэшын университедтэ хамта хоёр зуугаад хүн ябана. Тиихэ зуураа тэдэнэр хуули ёһо болон элүүр энхые сахиха талаар эрдэмээ дээшэлүүлнэ.

Байгша һарын долоондо университедтэ гурбадахи факультет нээгдэбэ. Энэмнай дүрсэлэн харуулдаг искусствын факультет юм. Түрүүшын хэшээл Зүүн Сибириин соёлой институдай багша искусствовед С. Н. Мунгалова үнгэргөө.

А. КИТАЕВ.

Спорт

Дэлхэйн чемпион түрүүлбэ

ХЕЛЬСИНКИ. Финскэ гордо Рованием шадар трамплинһаа һүрэлгөөр мүрысөөндэ дэлхэйн хоёрдугаар чемпион Гарий Напалков түрүүлбэ. Тэрэ 84 болон 87 метрэй үндэрһөө һүрэхэдөө 232,4 очко абажа, мүрысөөнэй эгээл һайн дүн харуулаа.

Финскэ спортсмен Эксо Раутионахо 90, 90,5 метрһээ һүрэбэшье, техникээрээ Напалковые хүсэхэгүй байгаа Эско эрхимлэгшэһээ 5,2 очкогоор дутана. 220,9 очкотой болоһон финн Тауно Кяхке гэгшэ 3-дахи һуурида гараа.

Саашанхи һууринуудые совет спортсменүүд эзэлээ. Владимир Теричев—220,1, Анатолий Жегланов—219,4, Сергей Янин—218,4 гэһэн дүнгүүдые харуулаа. Эдиршүүлэй дунда дэлхэйн чемпион Юрий Калинин (207,5 очко) 8-дахи, Владимир Смирнов (183,7) 13-дахи һууринуудта гараһан байна. 45 спортсменүүдэй хабаадаһан энэ мүрысөөнэй үедэ үдэр сагай уларил һайн байгаа.

* * *

Финскэ конькишад мүнөө жэл түрүүшынхиеэ өөһэдынгөө елүүр дээрэ наада эхилбэ.

Хурдан гүйгөөшэ Лео Линковески 500 метрэй зайе 39,7 секунда соо гаталаа. Тэрэнь эхэ оронойнь рекордһоо 0,1 секундаар доогуур байшоо. Кари Куянен мүн лэ энэ зайда 40,5 секунда харуулаа. 1000 метртэ К. Куянен бусадһаа түргэн байгаа.

Эхэнэрнүүдэй дунда 500 метрэй зайда Туула Вилкас 46,3 сагтайгаар 1-дэхи һуури, Аннели Репола (47,1)—2-дохи һууринуудые эзэлээ. 1500 метртэ эдэнэр эгээл иимэээр һууринуудаа хубаалдаһан байха юм.

(ТАСС).

Эхэнэрнүүдтэ зорюулагдана

МҮНӨӨ ЖЭЛЭЙ МООДО

Хүнэй алишье талаараа һайхан байха тухайнь А. П. Чехов хэлэһэн бэлэй. Зүб даа. Агуухэ уран зохёолшын эдэ үгэнүүд манай үеын хүндэ бүри ехэ эрилтэ табина. Эндэ бидэ хүнэй ухаан бодолой, гүн сэдьхэлэй гоё һайхан тухай хөөрэлдөө хэхэгүйбди. Харин ондоо тон шухала асуудал байдаг шуу. Энэмнай хүнэй шэмэг—хубсаһа хунар болоно.

Он жэлэй үнгэрхэ тудам хубсаһа хунарай түхэл шэнжэ, үнгэ зүһэ ехээр хубилдаг шуу. Ондоогоор хэлэбэл, моодо гүб даа. Моодо аргагүй түргэн хубилдаг.

Городой гудамжада ута пальто үмдөөд ябаһан басагадые энэ намартаа болон мүнөөшье харана ёһотойт. Нарихан аад, үндэр бэетэй басагадта ута пальто таарана гэхэ гү даа, юрэдөө, хүнэй нюдэндэ уриһаар харагдана. Заримандa тиимэ пальто орой тааранагүй, харахада хажараар үзэгдэхэ юм. Энэ хубсаһанай мууһаа бэшэ ааб даа. Хубсаһа үмдэхынгөө урид хүн бүхэн бэедэм таарана гү, али үгы гү гэжэ хаража үзэдэг гээшэ бэзэ. Тиимэһээ моодо гээшые нюдэ шүдэ балай эрьюулхэ бэшэ, харин нягтаар тэрээндэ хандаха ёһотойбди.

Моодо гээшэ хүниие хүлгүүлхэ, тухашаруулха ёһогүй. Тэрэ хадаа хүндэ баяр асарха зэргэтэй.

Мүнөө бидэ уншагшадтаа хабар, намар, зунай үедэ үмдэхөөр хубсаһа дурадхахамнай.

Сэбэр нооһон болон синтетикэһээ оёгдоһон плати, костюмууд хабар, намарай үедэ ехэ зохид шуу. Кашемир, габардин гэхэ мэтэ бүдөөр оёгдоһон костюмуудые элдэб янзаар шэмэглэн һэльбэжэ, үнгэ оруулан үмдэхэдэ аятай байдаг. Иимэ костюм үмдэтэй һаа үлүү хэрэглэгдэдэг байха.

Һудалтай ба нэгэ үнгэтэй, хармаантай трикотажна платинуудые үнгэрһэн намар дурадхаа бэлэй. Тиихэдэ жэрысэ хадаһан шагтатай, бодхомол захатай платинууд басагадай дура ехээр татана.

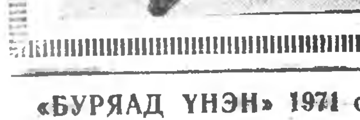
Юбкэнүүд һалбагархан, ябадалда таатай зохид болоо. Утань үбдэгһөө жааха доошо байха. Үдэр бүхэндэ үмдэгдэдэг кофто спортивна түхэлтэйдөө һайн. Тэрээндэ жааханууд шагта хадаад, хармаан хэжэ болоно.

Мүнөө жэлэймнай үбэл баһал урданайхияа дабтаба. Тиин ангай арһаар хэгдэһэн заха болон малгай мүнөө үедэ гоё болонхой.

Һүүлшын үедэ пальто ута аад, ташаагаараа наридхагдаһан, үргэн бүһэтэйгөөр, ехэ захатайгаар оёгдоно. Тиихэдэ духа халхалһан гүнзэгы малгай олонхи хүнүүд үмдэжэ эхилээ.

Үдэшэндөө иишэ тиишээ ошоходоо үмдэхэ хубсаһан ехэнхидээ эхэнэрнүүдэй һанаа зобоодог. Харин энэ талаар модельернүүд урин зөөлэн үнгэтэй нимгэн бүдөөр сёһон гоёлой плати дурадхана.

Шифон гэжэ нимгэн бүд бархадта орходоо үлүү гоёор харагдадаг гэжэ модельернүүд тэмдэглэдэг болонхой. Жаккард, тафта гэхэ мэтын бүдөөр оёгдохо зуураа, кружева, зүүдхэлнүүдээр шэмэглэгдэһэн плати үдэшэ үмдэхэдэ һайхан байна. Иимэ платинууд мүн лэ утаханаар, ташаагаараа нэгэ бага наряар оёгдохо ёһотой. Тингээд өөһэдынгөө һанаанһаа абажа, өөһэдтэтнай таатай юумэ нэмээд оёбол зохидхон байха.

Хөөрэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ шэнэ моодын пальто болон плати дурадхахамнай.

ТАНИЛСАГТЫ: 1-дэхи зураг. Залуу басагадай үбэлэй пальто. Захань жаахан аад, бодхомол. Заха малгай хоёрынь ондатрын арһан, энгэрынь буряад угалзатай.

2-дохи зураг. Буряад тэрлигэй маягтайгаар оёгдоһон хара плати. Хамсынь мүн лэ буряад дэгэлэй түхэлтэй.

3-дахи зураг. Буряад хээтэй торгоор оёгдоһон костюм. Пряжкатай үргэн бүһэтэй. Заха, хамсы, жакедүүдынь захаараа нэгэ үнгэтэй бүдөөр хүбөөлэгдэнхэй. Хормойнь уужам.

Бидэ эндэ Буряадай моодын байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй ажал дурадхабабди. Тиихэ зуураа, өөһэдынгөө һанамжануудые редакцида бэшэхыетнай хүсэнэбди.

О. РЯБОВА.

ХИЛЫН саанаһаа

БАНГЛА ДЕШЭЙ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ШИИДХЭБЭРИ

ДЕЛИ. (ТАСС). Бангла дешэй правительство шажанай-общинна хархис дүрбэн партиин ажал ябуулгые хорибо. ЮПИ гэжэ информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Бангла дешэй дотоодын хэрэгүүдэй министр Камаруззаман Калькуттада болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, энээн тухай мэдүүлээ. Тэдэ партинуудай тоодо «Жамаате ислам», «Низаме ислам», Пакистанай демократическа парти, Мусульман лигиин бүлэглэлнүүд ороно.

Бангла дешэй правительствын һайшааһан политикын гол ёһонуудтай зохилдуулагдан, шажанай-общинна партинуудые хориxо тухай шиидхэбэри абтаа гэжэ министр тэмдэглээ.

Эдэ дүрбэн партиин тала баригшад Бангла дешэй арад зоной сүлөөрэлгын тэмсэлэй үедэ пакистан сэрэгүүдтэй нүхэсэн холбоорилдоһон юм гэжэ Камаруззаман хэлэбэ.

Урда Вьетнамай патриодуудай амжалта

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Урда Вьетнамай фронтнууд дээрэхи байлдаануудай үедэ байгша оной 10 һарын турша соо Арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд дайсанай 238 мянган солдат ба офицернүүдые хүлһөөнь буулгаһан байна. Эндэхи патриодууд нилээд олон зэбсэг ба дайшалхы техникэ үгы хээ, һандаагаа.

ДРВ-дэ сохигдон унагаагдаһан самолёдуудай тоо улам нэмэнэ

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнамай телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, декабриин 17, 18-да Куангбинь, Нгеан, Тханьхоа, Хоабинь провинцинуудта Вьетнамай Арадай армиин подразделенинүүд американ дүрбэн самолёт буудажа унагаагаа.

Тиин ДРВ-дэ буудагдан унагаагдаһан США-гай самолёдуудай ниитэ тоо 3407 болоо.

СҮЛӨӨЛЭГДЭҺЭН РАЙОНУУДАА БЭХИЖҮҮЛНЭ

ХАНОЙ. ТАСС-ай корр. Н. Маликов нигэжэ дамжуулба. Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын (НФОЮВ) анхан байгуулагдаһаар 11 жэлэй ой декабриин 20-до гүйсөө. Энэ ой Урда Вьетнамда үргэнөөр тэмдэглэгдэнэ.

НФО ба Революционно саг зуурын правительство аграрна асуудалда ехэ анхарал хандуулна. Газарай хубаагдаһанай һүүлээр олохон районуудта ажалай талаар харилсан туһалалсаха бүлэгүүд тогтоогдоо. Мүнөө тэдэ бүлэгүүдтэ 3 миллион үлүүтэй таряашад нэгэдэнхэй. Тарилгын талмай улам үргэдхэгдэнэ, газар элдүүрилэн ашаглалгын онол арганууд наринжуулан һайжаруулагдана. Тингэһэнэй үндэһөөр эндэхи таряашад барайгарай, маниокын, бататын ба бусад ургамалнуудай нэмэлтэ ургаса абана Киенфонг, Чавинь, Лонган, Митхо, Камау, Ратьзя провинцинуудта 85 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэжэ тарилга хэгдэһэн байна. Эндэ байгша оной хэдэн һарын турша соо газар уһалха түхеэрэлгэнүүд, тэрэ тоодо 1500 километр уһалалгын һубаг ханаабууд баригдаһан, заһагдаһан байха юм.

Энэ оной зургаа һарын турша соо Урда Вьетнамай хүн зон арадай засагта 135 мянган тонно эдеэ хоолой зүйлнүүдые тушаагаа, 150 миллион пиастр оруулаа. Хархис засагай хиналта доро байһан районуудай хүн зоншье Национальна сүлөөрэлгын фронтдо туһална.

Хэлсээндэ гар табигдаба

БЕРЛИН. (ТАСС). ГДР худар Баруун Берлинэй һуурин зоной айлшалха ба аяншалха тухай асуудалаар ГДР-эй правительствын, Баруун Берлинэй сенадай хоорондын хэлсээнүүдтэ декабриин 20-ной үдэр эндэхи Министерствэнүүдэй байшан соо гар табигдаа.

Түрмэнүүдһээ сүлөөлэгдэбэ

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, политическэ хэрэгээр хаагдаһан 1500 шахуу хүн һүүлэй үедэ Зүүн Пакистанай Дакка, Джессор, Куштиа болон бусад городуудай түрмэнүүдһээ сүлөөлэгдөө.

Харата аашануудта харюу үгтөө

ГАВАНА. (ТАСС). США-гай правительство Кубада эсэргүү хардалга ба заналтын кампани эмхидхэһэн байгаа гэжэ «Лайла экспресс», «Джонни экспресс» гэдэг суднануудые Кубын далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй бариһан тушаа США-гай гүрэнэй департаментын мэдүүлгэтэй дашарамдуулан, «Гранма» газетын түрүү бэшэг соо хэлэгдэнэ. Эдэ суднанууд Кубада эсэргүү дээрмэдэхы ябуулгануудые Панамын туг доро хэдэг байһаниинь мэдээжэ.

«Американ гражданинуудые ба далайн сүлөөе хамгаалхын тула» Кубада эсэргүү «бүхы хэмжээнүүдые абахаар бэлэн байһан» тухай США-гай правительствын мэдүүлгые Кубын арад сүм буруушаана гэжэ түрүү бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Пакистанай хүтэлбэрилэгшэд һэлгэгдэбэ

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Пакистанай радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Яхья Хан Пакистанай президентын ба сэрэгэй ахамад захирагшын тушаалнуудые декабриин 20-до премьер-министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр З. А. Бхуттодо дамжуулһан байна. З. А. Бхутто шахаа тангариг үгөөд, шэнэ уялгануудаа гүйсэдхэжэ эхилээ.

США. Зүүн Урда Азида болоҗо байгаа дайн сэрэгые дары түргэн болюулха гэһэн эрилтэ хэдэн миллион американецууд табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дайнда эсэргүү демонстрацида хабаадаһан зон «Үхибүүдтэ—эдеэ хоол!», «Дайн дажар манда хэрэггүй!» гэһэн уряа лозунгнуудые баринхай.

ТАСС-ай фотохронико.

ПРАВДА·БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «ВДНХ-олон түмэнэй һургуули» — түрүү бэшэг. П. Бурмакинай фоторепортаж. РСФСР-эй ба БурАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указууд. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Ажал тоосоон—алмалтын түлхюур» — П. Колмаковой статья. «Соц зуудташье өөһэдын эдеэлэл газар хэрэгтэй» — В. Чуканой статья. Партийна хронико.

Гурбадахи хуудаһанда: «Бар жаргал бэлэглэгшэд» — Л. Мартыновай статья. Түрэл орон доторнай. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: спортын һонинууд.

ЭКРАН НЕДЕЛИ

МОСКВА. 14.30 — һүүлэй һонинууд. 14.35 — һурагшадта зорюулагдаһан «Костёр» гэһэн пионерскэ телевизионно сборник. 15.00 — Е. Птичкинэй дуунууд. 15.35—«Олон түмэнэй ленинскэ университет». 16.05—«День и днем» — телеспектакль. 15.20 — СССР — Чехословаки. Хоккейгээр уласхоорондын нүхэр ёһоной уулзалга. 18.55 — «Мүнөөдэр энергетигүүдэй үдэр». 19.25—энергетигүүдэй захилаар концерт. 19.55 — «Красный дипломат» — телевизионно уран һайханай фильм. (Нэгэдэхи сери).

УЛААН-ҮДЭ. 21.00 — телепанорама. 21.20 — «Бодол ба ...рэгүүд» — киноочерк. 21.40 — концерт.

МОСКВА. 22.30 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». 23.00 — эфиртэ — «Молодость». 24.00 — «Время»—информационно программа. 00.30—«Актриса»—уран һайханай фильм.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг, хүйтэн байха, саһан орохогүй. Баруун тээһээ һулаханаар һалхилха. Температура 20—25, Баргажанай, Баунтын аймагуудта 25—30, Байгал шадар 16—21 градус, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 31—33, үдэртөө 23—25 градус хүйтэн байха.

Декабриин 23—24-дэ үүлэтэйшэг, саһагүй байха. Зүүн хойноһоо һулаханаар һалхилха. Температура һүниндөө 29—34, Ахын, Түнхэнэй, Захааминай аймагуудта 35—40, үдэртөө 18—23 градус, Байгал шадар һүниндөө 20—25, үдэртөө 10—15 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-01659. Заказ № 1139.